

12

2009

Er e-bogen snart på vej?
Google Books – en gave til bibliotekarere
Turistguide eller bibliotekar?

PRESSEN BIBLIOTEKS

9. juli 2009

Bibliotekarere skal mene noget!

BF's hovedbestyrelse

Formand: Pernille Drøst

Tlf. A: 38 88 22 33, P: 29 28 52 77
E-mail: pd@bf.dk

Næstformand: Matthias Eiriksson

Danmarks Statistiks Bibliotek
Tlf. A: 39 17 37 24, P: 31 15 05 09
E-mail: eirixon@gmail.com

Øvrige hovedbestyrelse:

Jens Dam, Syddansk Universitetsbibliotek

Tlf. A: 65 50 44 11, P: 62 62 41 45
E-mail: jensdam@bib.sdu.dk

Anita Dürkop, Greve Bibliotekerne

Tlf. A: 46 13 84 00, P: 26 85 43 95
E-mail: atho@grevebib.com

Line Frølich, Biblioteket Sønderborg

Tlf. A: 88 72 60 36, P: 43 52 43 94
E-mail: lfrl@sonderborg.dk

Marie Ulletved Holmgård, Gentofte Bibliotekerne

Tlf. P: 51 76 14 53
E-mail: ulletved@gmail.com

Kim Jesper Josefsen,

Tlf. P: 61 77 78 39
E-mail: kim@josefsen.dk

Søren Kløjgaard, Hasle Bibliotek

Tlf. A: 89 40 96 30, P: 86 15 13 98
E-mail: skl@bib.aarhus.dk

Nina Thorsted Petersen, Odense Centralbibliotek

Tlf. A: 65 51 44 80, P: 22 30 17 24
E-mail: ntp@odense.dk

Camilla Sejerøe, Odense Centralbibliotek

Tlf. A: 65 51 44 81, P: 64 47 29 61
E-mail: lcs@odense.dk

Mette Kjeldsen Sloth, Frederiksberg Kommunes Biblioteker

Tlf. A: 38 21 18 00, P: 44 98 91 38
E-mail: mesl01@frederiksberg.dk

Direktør: Johnny Roj-Larsen, jrl@bf.dk

Forhandlingsafdeling og Job&Profession:

Bruno Pedersen, Forhandlingschef, bp@bf.dk

Konsulenter:

Nanna Berg, kommunikationskonsulent, nbe@bf.dk
Niels Bergmann, udviklingskonsulent, nb@bf.dk
Arne Svane Frei, webmaster, af@bf.dk
Ann Oliveira Borg, karriererådgiver, aco@bf.dk

Konsulenter, løn- og ansættelse:

Karin Madsen, privatområdet, kommuner i Region Midtjylland, kvm@bf.dk
Lone Rosendal, København, kommuner i Region Sjælland og kommuner i den jyske del af Region Syddanmark, lr@bf.dk
Susanne Høgdahl Thomsen, kommuner i Region Nordjylland, kommuner i den fynske del af Region Syddanmark samt alle regionsansatte, sht@bf.dk
Helle Fridberg, Region Hovedstaden ekskl. København, hf@bf.dk
Ulla Thorborg, statsområdet, ult@bf.dk

Telefonvagten: kl. 9.00 – 15.00: 38 88 22 33

Forsiden: Leonora Christina Skov er fotograferet af Gitte Sofie Hansen på sin yndlings-
café Zakabona på Vesterbro i København.

Danskernes it-kompetencer er ikke gode nok

Er en stærk national digital infrastruktur ensbetydende med it-kompetente borgere? Ikke nødvendigvis og umiddelbart lader det til, at de to faktorer ikke følges ad i Danmark. Tværtimod tegner der sig et fejlagtigt skønneri.

I juni måned kunne Videnskabsministeriet med stolthed udsende en pressemeddelelse om, at Danmark var tilbage i den digitale førertrøje. Inden for en måned fik Danmark topkarakterer i to internationale undersøgelser.

Efter at have været forvist til femtepladsen er Danmark nu på førstepladsen som IT-nation målt ud fra den såkaldte »E-readiness ranking 2009«. Udarbejdet af britiske Economist Intelligence Unit og

denskabministeriets pressemeddelelse skriver ministeriet, at arbejdet selvfølgelig skal fortsætte, og der skal arbejdes for hurtigt bredbånd til alle i hele landet med »et nyttigt og efterspurgt indhold samt at så mange danskere som muligt får de nødvendige IKT-færdigheder og føler sig trygge ved nettet«. Det kan man jo ikke være uenig i, men spørgsmålet er om borgerne i Danmark bliver bedre it-brugere og digitalt kompetente, fordi vi alle får adgang til hurtigt bredbånd?

Danske undersøgelser tyder på, at det faktisk står skidt til med befolkningens digitale kompetencer. I rapporten »Borgerne IKT-færdigheder i Danmark 2007« fra Teknologisk Institut defineres 38 procent

af den danske befolkning som it-analfabeter – altså borgere, der har ingen eller kun svage it-kompetencer. Dette billede bliver yderligere forværret, når man læser »It- barometeret 2009« fra IT- og Telestyrelsen, der viser at 53 procent af unge i alderen 16-24 år har meget gode it-kompetencer. Altså er der resterende 48 procent, der ikke klarer sig særligt godt, hvilket er foruroligende for den generation, man skulle formode kunne navigere smidigt og sikkert digitalt.

Og som risikerer at blive yderligere marginaliseret og dermed ude af stand til at benytte en digital offentlig sektor eller være attraktiv arbejdskraft.

Bibliotekarforbundets medlemmer arbejder alle med denne problematik enten ved direkte brugerkontakt eller som udviklere af digitale løsninger. Netop vores medlemmer og deres arbejdspladser er attraktive, idet vores faglige udgangspunkt er at udvikle digitale løsninger med et stærkt brugerfokus og ikke kun fokuseret på bits&bytes i maskinrummet.

It er ikke kun et redskab men i ligeså høj grad et råstof. Det handler ikke kun om bredbåndshastighed og antallet af pc'ere. Det er indholdet, der skaber forandringerne.

IBM, der i samarbejde udfører analysen som en sammenligning mellem 70 lande. E-readiness er måling af et lands it-infrastruktur og udbredelsen af it i både offentlig og privat sektor. Udgangspunktet for rankingsystemet er at desto mere et land bruger it og IKT til sine aktiviteter desto mere gennemsnitlighed og effektivitet vil der være. Få uger tidligere havde også World Economic Forum, udråbt Danmark som førende it-nation i »The Global Information Technology Report 2008-2009«. Rapporten sammenligner 134 lande for deres evne til at udnytte og implementere it samt opbyggelse og udbredelse af informationsteknologi nationalt.

De to rapporter lægger stor vægt på it-infrastruktur og it-adgang hos borgerne, hvilket selvfølgelig også er væsentlige faktorer for et stærkt it-samfund. I Vi-

INDHOLD

6

E-bogens fremmarch

Hvornår slår e-bogen igennem i Danmark? Digitalisering, rettigheder og den fysiske e-bogslæser er stadig forhindringer, der skal overvindes.

8

Google Books – vor tids Alexandria?

Google Books giver fantastiske muligheder for fritekstsøgninger, men ikke alle er lige begejstrede.

10

Velfungerende Aalborg-skole med store udfordringer

Jens Lauridsen har besøgt biblioteksskolen i Aalborg. Bygningen udgør en fin ramme for en skole, der har masser af opgaver at tage fat på. Eksempelvis det faldende optag.

12

Glem alt om at være objektiv

Bibliotekspressen taler med litteraturkritiker og forfatter Leonora Christina Skov om hendes forhold til bibliotekarer, bøger og biblioteker.

18

Fortidens stærke kvinder

Helle Hvenegård-Lassen har forsket i fortidens kvinders kamp for lige ret til viden. 17 års arbejde belønnes med Werlauff-prisen.

24

Bibliotekarer som turistguides

Bibliotekarer kan også servicere turister. I Skanderborg er bibliotekets turistkontor en stor succes.

I DETTE NUMMER

Boganmeldelse 16

Debat 22

Nye stillinger 28

Personnyt 30

Nyt job 31

BIBLIOTEKS PRESSEN

Lindvangs Allé 2
2000 Frederiksberg
Tlf. 38 88 22 33
Fax 38 88 31 01
E-mail: bibliotekspressen@bf.dk
Internet: www.bibliotekspressen.dk

Udgiver: Bibliotekarforbundet

Redaktion:

Ansvarsh. redaktør Henrik Hermann, hermann@bf.dk.
Journalister: Anette Lerche, lerche@bf.dk,
Sabrine Mønsted, moensted@bf.dk.

Annoncer:

DG Media as, Gammel Torv 18, 1457 København K,
Tlf. 70 27 11 55, fax 70 27 11 56
E-mail: epost@dgmedia.dk

Bladudvalg:

Jens Dam, Esben Fjord, Tina Holst, Vibeke Johansen,
Jannie Lehmann, Trine Skjelborg Mulvad.

Trykt CO₂-neutralt hos KLS Grafisk Hus A/S

ISSN 1395-0401
Danske Specialmedier

Abonnement:

Ingelise Dyrland Frederiksen, abonnement@bf.dk
Årsabonnement: 550 kr. Udland 950 kr.
BF-medlemmer modtager automatisk bladet

Oplag: Distribueret oplag 1.7.2004 - 30.6.2005
iflg. Dansk Oplagskontrol: 6.503
Dette nummer er trykt i 6.800 eksemplarer

Adresseændring og uregelmæssigheder i leveringen
skal af Bibliotekarforbundets medlemmer meddeles til
BF's medlemsafdeling.

Flere ledige mænd

Nye tal fra Danmarks Statistik viser, at mænd har en højere ledighed end kvinder.

Det kan ifølge økonom i AE-rådet, Frederik Pedersen blandt andet skyldes to ting.

- For det første er der flere kvinder, der beskæftiget i det offentlige og for det andet uddanner kvinder sig mere end mænd og får derved bedre og mere sikre jobs, siger han til Berlingske Tidende Business.

En undersøgelse fra LO viser også, at ledigheden stiger hurtigere i Danmark end i andre europæiske lande.

Økonomi professor Flemming Ibsen, Aalborg Universitet, mener, at en af grundene er den danske arbejdsmarkedsmodel, hvor det er forholdsvis nemt at afskedige folk, skriver Børsen. Modellen står også for sikkerhedsnet ved arbejdsløshed og en aktiv arbejdsmarkedspolitik for at få folk i arbejde.

mønsted

Litteratur og finanskrisen

Finanskrisens spor i de nordiske lande er til debat på litteraturfestivalen i Stavanger fra den 16. til 20. september 2009. Hovedfokus er på Island, der har oplevet en mild sagt turbulent periode under krisen, og på de islandske forfatters engagement. Men festivalen handler også om at bringe nordiske forfattere og deres publikum sammen. Forfatter Per Pettersson – vinderen af Nordisk Råds litteraturpris vil for eksempel være at finde på festivalen sammen med Per Olov Enquist og Øyvind Rimbereid.

Læs mere på www.stavanger-kulturhus.no/kapittel

mønsted

Faglige ord på nettet

Ord som »free« eller »music lyrics« er farlige ord på nettet skriver Politiken. Chansen for, at de tiltrække virus til din computer er større, end når du søger på »æbler« eller »sommerferie«. En rapport fra McAfee, et amerikansk antivirus software-selskab har identificeret de farligste ord ved at undersøge 413.000 websider. Direktøren for McAfee, David DeWalt, siger til CNN, at der er sket et dramatisk skift, når det gælder virus.

- Det er gået fra en hacker i en kælder til organiseret cyber-kriminalitet.

mønsted

Syddansk Universitetsbibliotek skal undervise de kommende studerende på uddannelsen i bibliotekskundskab og videnskommunikation. Arkivillustration Mette Marcussen.

Universitetsbibliotek bliver del af fynsk bibliotekaruddannelse

Syddansk Universitetsbibliotek kommer til at undervise de kommende bachelorer på uddannelsen bibliotekskundskab og videnskommunikation.

Jens Dam, bibliotekar på Syddansk Universitetsbibliotek og medlem af BF's hovedbestyrelse, fortæller om sin rolle i relation til uddannelsen:

- På det konkrete plan er det sådan, at vi her fra biblioteket står for afholdelsen af kursusmoduler i akademisk informationsøgning og -håndtering. Det kommer til at løbe over 1. og 2. semester og er integreret som en del af det fag, der hedder Analyse og organisering af information og viden, som er det største fag inden Bacheloropgaven.

Planen er, at vi skal bibringe de studerende de rent praktiske redskaber og strategier til akademisk informationsøgning og -håndtering. Vi arbejder meget med formen, så undervisningen kommer til at veksle mellem flere forskellige arbejdsmåder, strækkende fra klasseundervisning til udarbejdelse af wikier på e-læringsplatformen. Vi slutter af med afholdelse af workshops i forbindelse med deres første større opgave, forklarer Jens Dam.

Lederen af Institut for Litteratur, Kultur og Medier på Syddansk Universitet, Johannes Nørregaard Frandsen siger til bibliotekspresen.dk:

- Vi er klar, og jeg er overbevist om, at vi

starter uddannelsen i bibliotekskundskab og videnskommunikation til september.

Den nye uddannelse i Odense har haft hårde odds med hensyn til tilmelding af studerende, da uddannelsen først blev godkendt meget sent af akkrediteringsrådet og Kulturministeriet.

- Men det er absolut planen, at vi starter i år, og får vi ikke noget stort hold i år, så får vi flere på uddannelsen til næste år, siger en optimistisk Johannes Nørregaard Frandsen.

Hvor mange studerende har tilmeldt sig på nuværende tidspunkt?

De tal oplyser vi ikke endnu, for på nuværende tidspunkt er tallene usikre. Vi afventer tallene for den koordinerede tilmelding i juli. Men vi har naturligvis fået tilmeldinger, siger Johannes Nørregaard Frandsen.

På Syddansk Universitets hjemmeside oplyses det, at uddannelsen oprettes under forudsætning af, at optaget mindst er 15 studerende. Johannes Nørregaard Frandsen har tidligere sagt til Bibliotekspresen, at han kunne tænke sig hold på 70 studerende, når uddannelsen for alvor er kommet i gang.

Professor i engelsksproget litteratur og litteraturforsker Lars Ole Sauerberg bliver studieleder på den nye uddannelse, og studieordningen er nu ved at være på plads.

hermann

Hvad siger du til www.pissegratis.dk?

Afløseren for sitet og netbiblioteket dot-bot.dk er ved at blive udviklet, og indholdet af det nye site skal først og fremmest leveres af børnebibliotekarerne. Det nye site bliver mere interaktivt og får måske også et frækkere navn, fortæller ledende børnebibliotekar Lotte Lykke Simonsen. www.pissegratis.dk er den foreløbige og meget klart kommunikerende arbejdstitel på bibliotekernes nye interaktive børnesite, der går i luften i januar 2010.

- Anders Morgenthaller og hans firma Copenhagen Bombay har foreslået navnet. Det skulle være noget, der fortæller målgruppen i alderen 8-12 år om, hvad det går ud på. Hos Copenhagen Bombay mente de, at navnet pissegratis.dk signalerer til børnene, at biblioteker er gratis, men også at bibliotekerne ikke er så ke-

delige, som mange børn tror, siger Lotte Lykke Simonsen.

Formålet med sitet er, at det skal være et fælles website på tværs af kommunegrænser, og at materialerne skal præsenteres på bibliotekerne og på nettet - i stærkt samspil med det fysiske rum.

Størstedelen af indholdet skal udvikles og produceres af bibliotekarere.

Til oktober skal der falde en afgørelse om navnet. I maj 2009 var der et præsentationsmøde for over 125 børnebibliotekarer i Middelfart.

På mødet i Middelfart blev der valgt syv temaer for det første år: agenter, rekorder, under jorden, humor, nørd, skræk og den anden verden.

hermann

Universitetslov dumper

Tre udenlandske eksperter var med til at dumpe den danske universitetslov på en konference i juni.

- Danmark har en fuldstændig unik dårlig position, når det gælder indflydelse og styring på eget arbejde på universiteterne, siger formand for DM (Dansk Magister forening) Ingrid Stage. Problemet med den manglede forskningsfrihed og indflydelse er, at det er svært at tiltrække udenlandske forskere. Også de studerende mærker den styreform som universiteterne blev pålagt i 2003, hvor der er stor fokus på færdiggørelse.

mønsted

Websearch kursus i USA

Bliv guidet gennem den nyeste udvikling i søgemaskiner, Googles alternativer, avanceret teknologi og mulighederne for helt specifik emnesøgning på WebSearch University i Washington D.C 14. og 15. september 2009.

- Det er vigtigere end nogensinde at arbejde effektivt. Informationsspecialister skal sætte overlæggen højere og gøre sig uundværlige på jobbet blandt andet ved at blive bedre researchere, siger direktør for WebSearch programmet Marydee Ojala og tilføjer, at det vil kunne ses på firmaets bundlinje.

Deltagerne er typisk bibliotekarer, markedsresearchere og journalister.

Se mere på www.websearchu.com

mønsted

To piger på besøg på Ordup Bibliotek - men hvad er det egentlig de kommer på biblioteket efter. Det skal en ny undersøgelse være med til at give svaret på. Arkivfoto Jakob Boserup

Hvad vil de på biblioteket?

Hvad er det for materialer, biblioteksbrugere kommer efter, når de går på biblioteket?

Det spørgsmål har Bibliotekarforbundet, Danmarks Biblioteksforening og HK Kommunals Biblioteksudvalg bedt analyseinstituttet Gallup om at finde svaret på.

Resultatet af undersøgelsen bygger på svarene for lidt mere end 1.000 danskere.

Bogen er stadig populær. 8 ud af 10 brugere kommer på biblioteket for at låne bøger. Men de digitale medier er også populære. Hver tredje biblioteksbruger kommer på biblioteket for at låne enten

spil, lydbøger eller musik, og var der flere digitale tilbud, så ville hver femte bruger benytte biblioteket endnu mere.

- Det betyder, at bibliotekerne gør det rigtige, når de både har bøger og digitale medier til udlån. Selvom bøgerne er populære, så vil brugerne gerne kombinere dem med de digitale medier, siger Pernille Drost.

Det er de unge mellem 15 og 29 år, der er de mest flittige biblioteksbrugere. De låner både flere bøger og digitale medier end gennemsnittet.

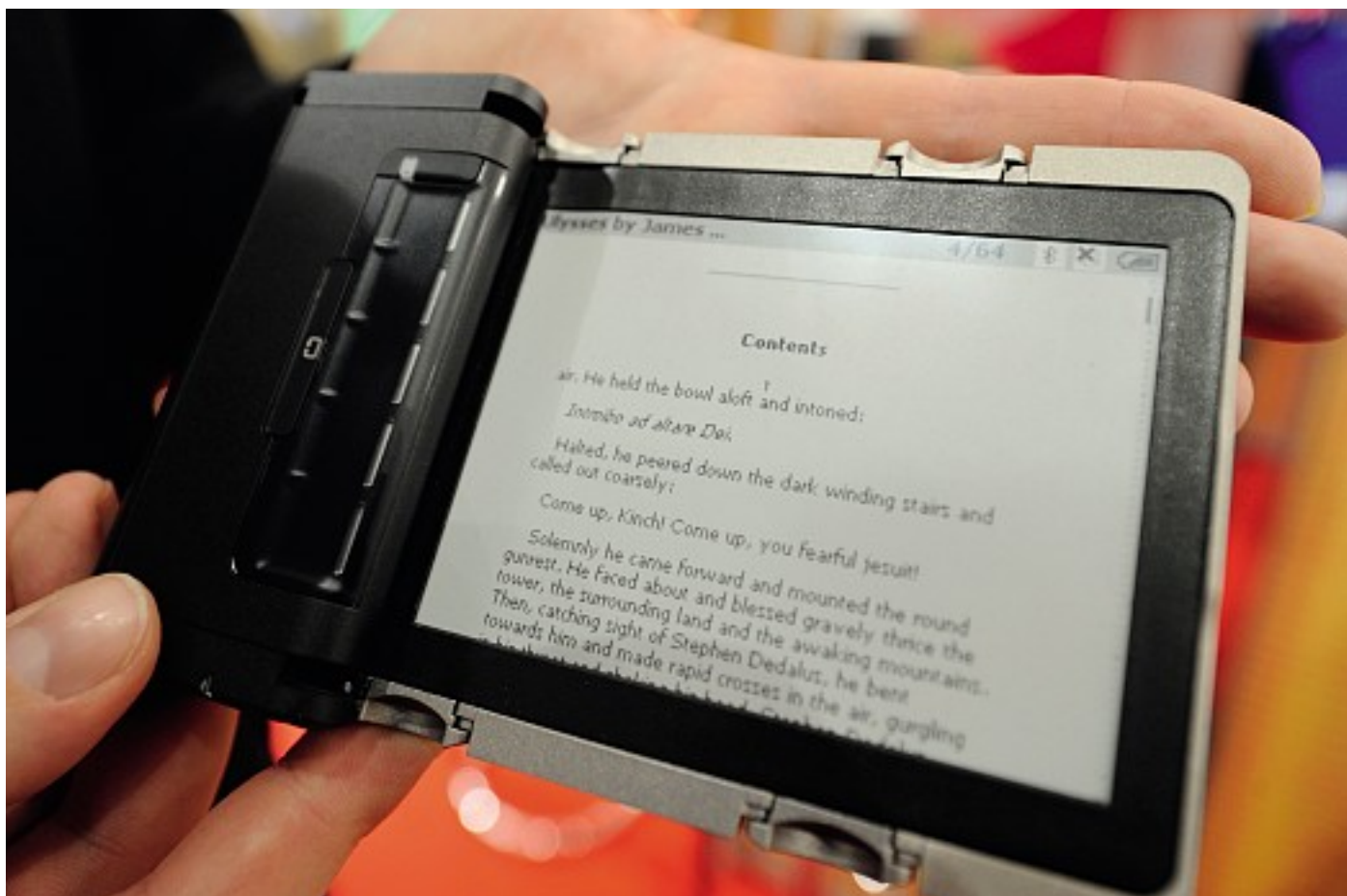
lerche

Oprustning i Indonesien

1.000 nye biblioteker skal drysses ud over byen Surabaya i det østlige Indonesien inden 2010. Formanden for byplanlægningen Tri Risma Harini, siger til The Jakarta Post, at bibliotekerne skal placeres i områder, hvor befolkningen har en lav- eller middelindkomst.

- Vi vil imødekomme deres behov for informationer, som de normalt må nedprioritere til fordel for eksempelvis mad og andre fornødenheder, siger hun. Håbet er, at bibliotekerne bliver et sted alle kan skaffe sig hurtig viden og bøger, og studerende kan finde litteratur og studere. Hver bibliotek får, hvad der svarer til 2.600 kroner til at købe bøger og udstyr for og blive placeret i offentlige forsamlingssteder.

mønsted

De findes efterhånden i rigtig mange varianter - e-bogslæserne. Hvilken model, der en dag - måske - bliver danskernes foretrukne, er endnu uvis. Men at e-bøgernes antal er stigende er helt sikkert. Denne e-bogslæser hedder RADIUS e-reader og er fotograferet til Frankfurt Book Fair i oktober 2008. Foto: Scanpix

E-bogens fremmarch

Flere og flere fysiske e-bogslæsere finder vej til markedet, og elektronikgiganterne slås om at få den største bid af kagen. Men hvad er virkeligheden i Danmark?

af MARIA BACH SØRENSEN OG
CHRISTINE HOVGAARD JENSEN

Det er søndag aften og du sidder hjemme foran din computer. Du kunne egentlig godt tænke dig at læse den der

nye bog af Camilla Läckberg i din bløde seng, inden du skal sove, men biblioteket er lukket, så hvad gør du? Du låner en e-bog. Klik, klik og endnu et klik, så ligger den på din computer, eller måske endnu bedre, på din fysiske e-bogslæser, som du meget bekvemt kan tage med dig i seng.

En ny spiller på banen

Scenen er ikke helt urealistisk i Danmark inden for de nærmeste år.

De seneste 10 år har mange virksomheder udbudt fysiske e-bogslæsere, men ingen af dem er nogensinde slået igennem. Udviklingen på markedet for e-bøger og

fysiske e-bogslæsere går stærkt efter flere års stilstand. Skærmteknologien har været det helt store problem, men med udviklingen E-ink teknologien er der igen kommet salg i de fysiske e-bogslæsere. Sony er kommet på markedet med *Reader PRS-700* og Amazon med *Kindle 2*. Kindle 2 er låst til det amerikanske marked, da den benytter sig af det trådløse net *Whispernet*. Det muliggør download af bøger uanset, hvor du er. Smart og enkelt, men også problematisk, da det ikke fungerer uden for landets grænser. Udviklingen af de mange forskellige fysiske e-bogslæsere viser, at virksomhederne forventer en stor efterspørgsel.

Spirende interesse

Også hos bibliotekerne sker der noget, og specielt Det Kongelige Bibliotek har været førende på e-bogsområdet med flere forskellige tiltag.

Det var ikke nogen aprilsnar, da det begyndte at figurere på nationalbibliotekets hjemmeside, at man fra 1. april i år kunne låne en fysisk e-bogslæser med hjem. De 20 fysiske e-bogslæsere Sony PRS-505 blev hurtigt revet væk, og der er nu lange udsigter for kommende lånere. E-bogslæsere er nemlig alle reserveret med 4-5 lånere i kø, hvilket bekræfter specialkonsulent Christian Knudsen i en stor interesse for området.

Tøven og bæven

Universitetsbibliotekets leveringspartner af e-bøger er onlineportalen ebib.dk, som hører under Ebog.dk. Lige nu stiller de cirka 1.500 danske titler til rådighed.

Der er to forklaringer på det snævre udvalg. Den ene er, at mange forlag er tøvende i forhold til at gå ind i e-bogsbranchen. Det skyldes blandt andet, at de halter bagefter med forfatterkontrakterne, hvor digitalisering ikke er en del af de kontraktlige forhold. Det andet aspekt består i, at der endnu ikke er så stort et marked for e-bogsskønlitteratur i Danmark. Ifølge Ebog.dks administrerende direktør Jesper Holm, skyldes det, at man endnu ikke kan købe de fysiske e-bogslæsere på det danske marked.

Faglitteraturen vinder

Til sammenligning er udbuddet af faglitteratur stort.

- Det er ikke nogen tilfældighed, at Amazon begynder at markedsføre faglitteratur med deres nye model Kindle DX. De er netop større, og størrelse betyder noget, understreger Christian Knudsen. Særligt i forbindelse med faglitteratur, hvor der ofte er grafer, illustrationer og skemaer. Christian Knudsen tror stadig, at man gerne vil læse faglitteratur på e-bogslæsere.

- Bare ikke dem, man kan købe i dag, fortæller han.

Ændrede roller

Det dansksprogede e-bogsmarked er for lille til, at e-bogen i øjeblikket vil få konsekvenser for det traditionelle bogmarked. Den trykte bog dør ikke, i hvert fald ikke de næste mange år. For e-bogen skal nærmere ses som et supplement til den trykte bog.

Mange områder er nemlig umulige for e-bogen at erstatte som teknologien er i dag, mens opslagsværker hurtigt vil forsvinde i fysisk form. For eksempel er Gyldendal gået online med deres Encyklopædi.

E-bøger er effektfulde, når det drejer sig om rene tekstfiler uden de mest avancerede illustrationer. Hobbybøger og kogebøger er et område, som nok forbliver uberørt af teknologien ind til videre. Disse bøger køber forbrugerne lige så meget for underholdningsværdien, som for det faglige aspekt:

- Man køber bøger som disse for at savle over billedet af en nyfanget laks, eller beundre en smukt anrettet hovedret, mener Jesper Holm.

Han forestiller sig, at rejsebøger vil ændre sig med tiden.

- Måske planlægger du turen til Venedig derhjemme med den trykte bog. Men i Venedig kan du bruge ruteanvisninger og søge oplysninger via din iPhone, fortæller han.

Biblioteker uden bøger

Både folkebiblioteker og universitetsbiblioteker har fra start været en ivrig del af e-bogsprocessen. Der er en stigende interesse fra lånerne, men stadig en vis skepsis. Så længe det er sådan vil bibliotekerne blive ved med at bugne af bøger. Men som bibliotekerne sikkert kan mærke, er der ved at ske ændringer.

Bøgerne behøver nødvendigvis ikke at stå fremme for at blive udlånt. Det er det nybyggede humanistiske bibliotek på Amager et godt eksempel på. Går du ind af døren møder du et tomt rum med blændende hvide vægge – eller i hvert fald et rum uden bøger, for de er gemt helt væk og hentes frem på bestilling via nettet. Det betyder dog ikke, at der ikke

er liv på biblioteket. Det summer med studerende, der bruger lokalerne til læsesale, kaffedrikning, pludren eller noget helt andet.

Formidlingsudfordringen

Det moderne folkebibliotek skal dog være langt mere åbent og formidlende end det forskningsbaserede bibliotek. Det skal være et folkeligt kulturhus, som varetager formidling - bibliotekernes varemærke. Hvis bibliotekerne kan ændre rolle til at være et kultursted, et mødested for andet end bøger, er vi godt på vej. Det nye hovedbibliotek på havneområdet i Århus, er eksempelvis en radikal anderledes måde at tænke bibliotek på. Det bliver et sted for spillerum, borgerservice, it-arbejdspladser og studierum. Det er vejen frem, hvis bibliotekerne fortsat skal være en fysisk institution, og ikke kun eksistere på internettet.

Første skridt på vejen...

Udviklingen er i gang, men det vil tage mange år før e-bogen slår helt igennem i Danmark. Det afhænger særligt af brugerens holdning og deres lyst til at købe eller låne e-bøger. Men hvis deres indstilling skal ændre sig, skal teknologien hele tiden også blive bedre og de fysiske e-bogslæsere skal blive billigere. Samtidig er det essentielt, at nyere titler bliver tilgængelige, så udbuddet kan matche efterspørgslen. Men det kræver en solid omgang formidling at ændre indgroede vaner og få forbrugernes øjne op for e-bogens potentiale. ■

Maria Bach Sørensen og Christine Hovgaard Jensen er begge studerende på sjette semester på Københavns Universitet. Artiklen er skrevet på baggrund af en større eksamensopgave »Bogen i bogen – Et øjebliksbillede af e-bogens rolle på det danske bogmarked« i faget Kulturformidling.

Google Books – vor tids Alexandria?

Bibliotekar Erik Nicolaisen Høy ser en verden af muligheder i søgemaskinen *Google Books*, der åbner op for frittekstsøgning i millioner af bøger fra hele verden. Men forlag og forfattere kæmper indædt for deres ophavsret.

af SABRINE MØNSTED

Hellere tilgivelse end tilladelse, synes at være Googles motto. Virksomheden har digitaliseret et utal af bøger uden først at have styr på ophavsrettighederne, og det har fået forfattere og forlag op ad stolen.

Bibliotekar Erik Nicolaisen Høy følger kampen, og problemet er ifølge ham, at lovgivningen om ophavsret langt fra er tilpasset den digitale verden.

Kampen udspiller sig særligt i USA, hvor forfatter- og forlæggerforeninger har lagt sag an mod Google for at udnytte den såkaldte *Fair Use* paragraf.

Paragraffen *Fair Use* i det amerikanske ophavsretslovgivning har gjort det juridisk muligt at påstå, at man har ret til at digitalisere og organisere materiale på internettet. Men juristerne kæmper om, hvordan paragraffen, der er skabt længe før den elektroniske tidsalder, præcis skal fortolkes.

I USA må du indscanne bøger lige så tosset du vil selv dagen efter, at de er udkommet, og det gør man i stor stil på landets universitetsbiblioteker. Men spørgsmålet er, hvem der har ret til den indscannede kopi, og hvad man må bruge den til. Og her er det, at Google mener, at de har ret til kopien, forklarer Erik Nicolaisen Høy.

45 millioners forlig

For at gyde – ikke olie, men penge på de oprørte vande, har Google indgået et mid-

lertidigt forlig – *Google, Settelement*. Forliget består af en fond med 45 millioner dollars, som forfattere og forlag verden over, der føler sig krænket på ophavsretten, kan søge penge fra.

Det har dog ikke stoppet retssagen mod Google, der kører videre.

Indtil videre har Google digitaliseret syv millioner værker på 40 sprog.

De Nordiske forlæggerforeninger har afvist Googles håndsækning, fordi de ikke mener, at den tager nok hensyn til den europæiske lovgivning om ophavsret, der er markant strammere end i USA.

”Det vil åbne op for nye markeder, at hele verden kan søge i danske bøger.”

Erik Nicolaisen Høy

Kom i gang Danmark

For Danmark har det indtil videre ikke været det store problem, at Google er i gang med at digitalisere millioner af bøger. Ifølge bibliotekar Erik Nicolaisen Høy er det kun ganske få ældre danske bøger, som Google har fået fingre i. Men han håber, at danske forlag med tiden vil åbne op for muligheden for at uploade deres bøger til *Google Books*.

Som bibliotekar er det fantastisk, at man rent faktisk kan søge i bøgerne. Problemet med de søgemaskiner vi normalt bruger er, at vi ikke kan søge i andet end forfatter, titel og emneord. *Google Books* åbner op for frittekstsøgning, siger Erik Nicolaisen Høy.

Han synes, at Googles tilbud til forlagene virker fordelagtigt.

De får tilbudt, at uploade deres bøger til *Google Books*, og kan selv vælge om læserne skal kunne se hele bogen, et uddrag eller kun den linje, som indeholder det ord, de har søgt på, siger han.

Han tror, at det på sigt vil give en eksplosion i salget af bøger, fordi folk pludse-

lig kan se, hvad bøgerne egentlig handler om, og dermed gøre forlagenes frygt for at miste penge og trafik på deres hjemmesider til skamme.

Det vil åbne op for nye markeder, at hele verden kan søge i danske bøger, siger han.

Google – det ny Alexandria

Forlaget Museum Tusculanums er et af de eneste danske forlag, der frivilligt lader *Google Books* scanne alle nye og gamle bøger.

I 2005 sendte vi dem alle vores titler og ret hurtigt fik vi 5.000 besøg i vores tekster, siger administrerende direktør Marianne Alenius. I dag er der 50.000 besøg om måneden i teksterne.

Samarbejdet med Google har betydet, at forlagenes bøger lever længere og når langt brede ud.

Vi sælger også noget andet, end vi troede. Det er ikke kun nye bøger eller dem, der står i kataloget. Så det er ikke vores markedsføring eller nyheder, der sælger, men at nogle i den anden ende af verden opdager, at vi har en bestemt bog, siger Marianne Alenius.

Det europæiske sidestykke til *Google Books* er *Europeana*, men ifølge Erik Nicolaisen Høy går det sløvt med digitaliseringen af de europæiske bøger.

Det drejer sig måske om 1.000 titler mod *Google Books* millioner af bøger.

I *Europeana* er det måske en ukendt forfatter fra Chile eller en gammel japansk bog, der bliver digitaliseret, men det der rykker er, hvis man kan søge i bøger, der udkom i går, siger han.

Han sammenligner *Google Books* med biblioteket i Alexandria.

De laver nogenlunde det samme ved at prøve at samle alt, selv om det selvfølgelig er med penge for øje, men de har vist, at de kan indscanne en masse bøger i en fart, siger Erik Nicolaisen Høy. ■

moensted@bf.dk

*More people to the library.
More library to the people.*

● Historiens vingesus – ÉT KLIK ER NOK

Med Axiell Arena bliver biblioteket mere end blot et bibliotek. Når den besøgende leder efter – ja – en bog om vikingetiden, finder han både bogen, drikkehornet, en cool hjelm, kulturskatte han ikke anede eksisterede – sværd og skjold og meget, meget mere.

Ved brug af metadata kan biblioteker, museer og arkiver nu få adgang til hinandens verden – og tilbyde besøgende et bredere og endnu mere inspirerende tilbud via webben – døgnet rundt.

For det er jo ikke nødvendigt at lede alle vegne, når man kan nøjes med ét eneste sted. Det eneste, der skal bruges, er en computer med internetforbindelse - et spørgsmål, som skal besvares – og Axiell Arena, bibliotekets nye websted.

Axiell Arena er bibliotekets nye websted – skabt på Open Source – hvor bibliotekskatalogen integreres med Bibliotek 2.0 konceptet.

Fra en central server tilbyder vi et hav af digitale tjenester, der involverer de besøgende på biblioteket mere end nogensinde. De chatter, diskuterer og indgår fællesskaber. De giver hinanden gode tips, laver anmeldelser og lærer nyt hele tiden. Og de gør det nonstop hele døgnet.

Læs mere om Axiell Arena på www.axiell.dk.

Kontakt os – så fortæller vi mere!

AXIELL

Creative solutions – expanding minds

Axiell Bibliotek A/S
Stamholmen 157, 4. sal · 2650 Hvidovre
tlf. 3338 2525 · www.axiell.dk · axiell@axiell.dk

Velfungerende Aalborg-skole

Aalborg-skolens nye lokaler på campusområdet er venlige og åbne. De studerende er glade for placeringen, men optaget er stadig vigende.

tekst JENS LAURIDSEN
foto LARS HORN/BAGHUSET

Danmarks Biblioteksskoles Aalborg-afdeling flyttede i efteråret 2008 ind i et helt nyt byggeri på Aalborg Universitets store campusområde. Dermed er flere års trængsler præget af dårligt indeklima og pladsproblemer slut.

På campus-området har biblioteksskolen med cirka 15 lærere og 200 studerende, fået den skiferbeklædte vinkelbygning, der findes i flere lignende varianter

i området, helt for sig selv. Stue, første- og andensal med undervisningslokaler, kontorer, administration og sociale og rekreative områder.

Naboen til den ene side er datalogi, til den anden kommunikation (Humanistisk Informatik).

Et godt miljø

Der er tale om et meget overskueligt og venligt hus. Fine åbne trappeforløb i begge ender, masser af udsigtpunkter ud over området, etagegennembrud og vinduer i kontordørene bidrager til fornemmelsen af et åbent og positivt miljø. På hver etage er der små sekvenser med mulighed for studie og ophold, i stueetagen en stor foyer hvor lærere og studerende kan opholde sig i forbindelse med frokost og kaffepauser. Ligeledes i stueetagen er et større område dedikeret dels De Studerendes Råd, dels de studerendes sociale liv. En knaldrød gulvbelægning giver bygningen liv og varme i

kontrast til de hvide og grå nuancer, der i øvrigt er gældende. Og den røde farve binder etagerne og funktionerne sammen al den berømte røde bånd i Hjørring.

Biblioteksskolens bibliotek

Der er ikke noget bibliotek i huset, AUB, biblioteket på skolen i København og DEFF benyttes. Måske kunne et biblioteks- og studiemiljø etableres i det LearningLab-område på første sal, der endnu ikke har fundet sin form? Der er ikke særligt mange egentlige studiearbejdspladser til rådighed og der kunne ligeledes godt være flere områder til projekt- og gruppearbejde – selv om nogle kontorer er inddraget til sidstnævnte formål.

Kommunikation

Der er ingen tvivl om, at Biblioteksskolens Aalborg-afdeling har fået et fint og konstruktivt kommunikerende hus som en noget nær optimal ramme om skolens virksomhed.

Skolen er organiseret som en afdeling af skolen i København. Der er ingen afdelingsleder mere. Til gengæld har rektor Per Hasle sit faste kontor i huset. Sammenhængen med og synergien i forhold til DB på Birketinget er én udfordring. En anden er det nærliggende samarbejde med Aalborg Universitet. En tredje udfordring er at vende den nedadgående optagskurve. Tre udfordringer der selvsagt hænger nøje sammen og som vil forstærkes af den øgede konkurrence om de studerende i de kommende år.

Studerende siden 2006, Freja Grandjean fortæller om den nye skole:

- Det er en fin skole, men man skal vænne sig til, at alle kan høre alt fra etage til etage via atriet, siger Freja Grandjean og efterlyser i samme åndedrag mere samarbejde med Aalborg Universitet og mere samarbejde med afdelingen i København.

- Vi har nok altid været den lille upåagte-

Et kik ned igennem biblioteksskolen i Aalborgs bygning.

med store udfordringer

Glas, stål og skifer. Der er grund til at flage på Danmarks Biblioteksskoles afdeling i Aalborg.

de afdeling af biblioteksskolen, mener hun og påskønner samtidig, at Biblioteksskolens nye rektor, Per Hasle, åbenlyst arbejder målrettet på at placere Danmarks Biblioteksskole i sin helhed, men også Aalborg-afdelingen synligt og præcist i relevante sammenhænge. Denne betragtning kan rektor kun tilslutte sig:

- Vi arbejder systematisk på at udvikle samarbejdet mellem Aalborg Universitet og biblioteksskolen. Der skal være et flow af studerende fra universitetet til biblioteksskolen og omvendt, fortæller Per Hasle og understreger, at han er meget glad for beliggenheden på campus. Beliggenheden giver skolen en række muligheder for samarbejde, muligheder der blandt andet skal udvikles på et kommende idéseminar for ansatte, beretter rektor og siger, at han rent ud sagt undrer sig over, at man ikke tidligere i højere grad har arbejdet med potentialet i nabo-skabet til universitetet. Per Hasle tilbringer gennemsnitligt en dag om ugen på sit kontor på Aalborgskolen.

Håb for fremtiden

Konklusionen er, at biblioteksskolens Aal-

Atriet, den røde tråd og åbne kontorer bidrager til indtrykket af en positivt, visuelt kommunikerende arkitektur

borg-afdeling har fået en fornem ramme om sin virksomhed. En ramme, der i samspil med udviklingen af indholdet givet vil være med til at øge afdelingens prestige. På Aalborg-skolen uddannes bachelorer, kandidater og phd'er. Studerende Freja

Grandjean og rektor Per Hasle ser gerne, at det forsætter i mange år endnu.

Det må blandt andet optaget så vise. ■

Jens Lauridsen er bibliotekschef i Tårnby Kommune

Studerende og lærere mødes i loungeområdet i stueetagen

A woman with short dark hair and red lipstick is leaning against a wall with a light blue background and a pattern of dark brown branches with pink cherry blossoms. She is wearing a dark brown jacket over a light pink collared shirt. The text "GLEM ALT" is written in large, bold, black letters with a white outline in the upper right corner.

GLEM ALT

OM AT VÆRE OBJEKTIV

- Det er med bibliotekarer som med anmeldere - hvis du én gang har anbefalet folk en bog, der var noget lort, så gider de ikke lytte til dig igen.

tekst SABRINE MØNSTED
foto GITTE SOFIE HANSEN

Leonora Christina Skov - navnet kalder på en rigtig dame med rød læbestift, lake-rede negle og ti centimeter høje hæle - og det får man.

Men ét er navn noget andet gavn - den 32-årige forfatter er nemlig også feminist, skarp smagsdommer på tv, litteraturanmelder og lesbisk. Og det mudrer billedet for nogle - især mændene, siger hun.

Hun er for eksempel blevet spurgt: Hvordan kan du kalde dig feminist og se sådan ud?

Og kontrasterne hænger da også i luften, så snart hun træder ind på cafeen på Vesterbro i København, hvor Bibliotekspressen møder hende. Hendes håndtryk vil få selv en brolægger til at føle sig underlegen, mens den stramme brune og lyserøde kjole, den optegnede røde mund, hvide hud og det mørke pagehår leder tankerne hen på en hjemmegående amerikansk husmor fra 1950'erne.

Men netop fastlåste forestillinger om, hvordan folk skal se ud og leve deres liv, er

det Leonora Christina Skov føler sig sat i verden for at sprænge.

Og ikke kun på det personlige plan.

Spænd ben for lemminger

Som litteraturkritiker på Weekendavisen, kæmper hun for et bredere litterært udsyn. Udbuddet af litteratur i Danmark er for snævert. Forlagene overser lande som Afrika, Australien, Sydamerika, Sydeuropa og Asien, mener hun.

- De er for dårlige til at søge ud og finde bøger, der beskriver anderledes liv og verdener, fordi de har en forestilling om, at det ikke sælger. Men vi er bagud. Vi ved måske lidt om tysk og skandinavisk litteratur, meget lidt om engelsk og lidt om amerikansk, men ellers er der store sorte huller, siger hun og spørger retorisk: Kan du måske nævne én australsk forfatter?

Men hun skimter lys forude.

- Med bøger som *Drageløberen* og *Yacoubians hus*, har forlagene fået øjnene op for at andet end svenske krimier sælger.

Og på Weekendavisen har hun opdyrket et alternativt område, hvor hun finder bøger, mange aldrig har hørt om før, men som har solgt millioner af eksemplarer i deres hjemlande.

- I Indien bor der for eksempel en milliard mennesker, og der er et kæmpe marked med fantastiske forfattere. Det er den bedste måde at lære om andre lande på - bedre end at tage på 14 dages ferie dertil, siger hun.

- Folk elsker for eksempel *Drageløberen*, fordi de pludselig ved noget mere og andet om Afghanistan, end det de ser i tv-avisen, siger hun.

Bibliotekarernes rolle og udfordring er, ifølge Leonora Christina Skov, at spænde ben for strømmen af lemminger, der løber efter de samme bøger og forfattere.

- Ellers bliver biblioteket for »supermarkedsagtigt«. Når en læser kommer ind og siger: »Nu har jeg læst *Drageløberen*, hvad skal jeg så læse?« Så tænk »Egypten« i stedet for »Afghanistan«, siger hun. ►

Indpakningen er perfekt – stram kjole, rød læbestift og guldøreringe. Forfatter og anmelder Leonora Christina Skov provokerer mange med sine meninger – og sit udseende. Selv savner hun, at flere tør mene noget og tale om andet end friværdis, vejret og hvad de fik at spise i går. – Prøv for eksempel at spørge dem omkring dig, hvordan de har det, siger hun.

Nørd ud i blindhed og selvmord

Bøger har altid betydet meget for Leonora Christina Skov, og hun kalder sit forhold til biblioteker nært.

- Nogle af de bedste minder fra min barndom er fra biblioteket, der var en gammel gul murstensbygning. Det var sådan noget, min far og jeg gjorde sammen. Jeg lånte 10-15 bøger én gang om ugen og lavede ikke andet end at læse og skrive breve.

Hun voksede op i Helsingør, en nordsjællandsk provinsby og følte sig udenfor og ensom som barn.

- Jeg var den dygtige og nørdede pige, siger hun. Og ordet nørd er ikke helt ved siden af i betydningen: »En intelligent person, der interesser sig meget for én ting« på nær, at Leonora Christina Skov var nørd udi mange områder.

- Jeg læste i temaer og læste alt, hvad der var inden for det emne. Det var alt om selvmord, alt om folk med psykoser eller alt om blindhed, siger hun, mens

hendes velplejede fingre viser et finger-tegnsprog, som en blind og døv pige opfandt.

- Bibliotekarerne må virkelig have undret sig, når jeg kom og bad om for eksempel alt om skizofreni, men jeg fik altid en meget lang liste med titler.

Leonora Christina Skov faldt altid over dystre emner.

- Jeg tænkte meget over, hvorfor det var de emner, der fascinerede mig. Men jeg følte og føler stadig en forbundethed med mennesker, der står på kanten – marginaliserede eksistenser, siger hun.

Som teenager blev emnet homoseksualitet interessant som tema – også i hendes eget liv, og som 15-årig var hun sprunget ud som lesbisk og inkarneret feminist, der havde læst alt af Fay Weldon og Erica Jong.

- Egentlig undrer det mig lidt, at der aldrig var en bibliotekar, der spurgte mig, hvordan jeg havde det derhjemme. Men de var altid meget serviceminded på den

der: »Nu skal du få en liste måde«. Jeg var ikke udsat for incest, men hvis der kommer et ungt menneske, der beder om alle bøger om incest, ville jeg måske vedlægge en folder om det. Eller hvis det handler om selvmord, så sige: »Her er alle bøger om selvmord og et nummer til Livslinjen.« De må gerne gå lidt tæt på.

Objektivitet er en by i Rusland

Leonora Christina Skov mener, at bibliotekarere lige som anmeldere ikke kan undgå at bruge sig selv i deres job og i formidlingen af bøger. Hun lever som anmelder af at skrive sin personlige mening, og det mener hun også, er bibliotekarernes lod.

- Jeg tror ikke på, at de kan eller skal være objektive. Personligt holder jeg allermest af de anmeldelser på *Litteratursiden.dk*, der er ærlige. Det handler om at vurdere bogen på dens præmisser. Hvis jeg anklager *Briget Jones Dagbog* for ikke at være Virginia Wolf, så er det mig, der

*”Jeg vil vise verden, at der er andre måder at leve på
end med villa og volvo ”*

Leonora Christina Skov,

har et problem. Men inden for bogens genre kan du godt vurdere om den er god eller dårlig, og det har man en forpligtigelse til, siger hun.

Leonora Christina Skov sidder også med som smagsdommer i tvprogrammet af sammen navn på DR2, og hun mener faktisk ikke, at vi kan få for meget smagsdommeri.

- Der er så mange tilbud, så det er rart, at der er nogle, der mener noget – som anmelder hjælper man folk til at sortere, og de finder efterhånden ud af, om de som regel er enig eller uenig med én, siger hun.

Ingen mand, Volvo eller a-kasse

Leonora Christina Skov kom selv under kritikernes lup i 2003, hvor hun udgav sin debutroman *Rygsvømmeren*. Selv at skrive bøger er en drøm tilbage fra pigeværelset, hvor historierne fra dengang stadig ligger i skuffen med små tegninger.

- Jeg har altid levet i en bogverden, så det er ikke så mærkeligt, at det er der, det er endt, siger hun. Men det var først efter, at hun havde redigeret den feministiske antologi *De røde sko* i 2002, at hun bestemte sig for selv at skrive. Hun skrev *Rygsvømmeren* på sin sidste års SU på litteraturvidenskab. Den fik gode an-

meldelser lige som hendes seneste roman *Champagnepigen*.

I dag, hvor hun sidder på en københavnsk cafe med støvregn og grå skyer udenfor, er hun netop hjemvendt fra Indien, hvor hun har skrevet på sin næste bog – en gotisk roman med uhygge og romance. Plottet tog hende fire måneder at udtænke.

- I mine første bøger udviklede jeg historien undervejs, og det var et helvede. Jeg måtte hele tiden skrive om, og læseren kan hurtigt fornemme, om forfatteren ikke helt ved, hvor det er på vej hen. Læseren skal føle sig sikker i forfatterens hænder, siger Leonora Christina Skov.

Og hun ved godt, hvor hun vil hen.

- Jeg vil gøre folk opmærksomme på, at de kan gøre noget andet, end det der forventes af dem. Nogle gange virker det som om folk ikke kan se andre muligheder end deres otte til fire job, deres mand og børn. Jeg ser mig selv som én, der prøver at gøre noget andet med mit liv. Jeg er ikke medlem af en a-kasse, har ikke bil, mand eller børn, siger hun. I den næste bog er hovedpersonerne heller ikke som kvinder er flest – de er to ugifte frøkner.

Den hjemlige andedam

Leonora Christina Skov skriver helst

om natten og helst alle andre steder end Danmark.

- Om natten er der ro. Det er som at køre i bil i mørke, hvor der kun er to forlygter, der oplyser vejen, siger hun. Det sidste år har hun været i Damaskus, Cambodja, Berlin, Skt. Petersborg og Indien for at skrive.

- Det giver mig et andet perspektiv.

I Indien mødte jeg for eksempel forfattere fra Korea, USA og Australien og fik punkteret nogle fordomme. Jeg troede for eksempel, at man kunne nå hele verden, hvis man skrev på engelsk, men i Australien eller USA er forfatterens oplag ikke større end i Danmark. Et stort oplag er stadig to til tretusinde. De bøger der udkommer i New York udkommer nemlig ikke på Vestkysten, og dem der udkommer på Vestkysten, kender de ikke på Østkysten. Det gjorde mig lidt gladere for at være dansk forfatter- hellere være en lidt større fisk i en lille andedam end en lille fisk i en meget stor dam. ■

moensted@bf.dk

Kommunikation. Sådan!

Vi kender det godt; Idéen, vedtagelsen og sidst implementeringen. Nu skal der rykkes og budskabet skal ud. Den geniale idé skal præsenteres for omverdenen og vor kære medmennesker vil frydes over bibliotekarer og informationsspecialister som aldrig før! Vi skal bare lige kommunikere det dejlige budskab ud, og lykken er gjort. Men, det går ikke altid som præsten prædiker.

Thomas Hestbæk Andersen og Flemming Smedegaard har med bogen *Kommunikationsplanlægning* forsøgt, at ændre forudsætningerne for organisationers kommunikation ved at udarbejde en diamantmodel til planlægning af kommunikation i og fra organisationer. Og lad mig blot være helt tydelig fra start af; Jeg er imponeret!

Bogen er en let lille sag på under 200 sider. Den første halvdel er forklaring af diamantmodellen (på baggrund af et dialogisk kommunikationssystem), den næste del er et eksempel på brugen af modellen og til slut er der et kort videnskabssteoretisk vue indenfor den sprogvidenskabelige og kommunikationsteoretiske baggrund for modellen. Hestbæk og Smedegaard har altså skåret godt ind til benet og kun fokuseret på de mest nødvendige elementer i *kommunikationsplanlægning*.

Opbygningen er såre simpel; stifindersystemet. Diamantmodellens ti facetter

gennemgås trin for trin, hvor den enkelte facet yderligere forklares i underkategorier. På denne måde er det nemt og behageligt at vende tilbage til et specifikt punkt under den enkelte facet. Sådan. Ikke nogen kryptisk og rudimentær opdeling, men derimod en logisk og gennemført sammenhæng.

Jeg har det med at bladere frem og tilbage i fagbøger. Skal lige have gentaget en bestemt sætning eller indholdsudfylde et begreb; lege med bogens teoretiske udgangspunkt og se perspektiver. Med andre ord, jeg bruger fagbøger, mens de læses og efter de er læst. Og det er vel også meningen? Hestbæk og Smedegaard har med et simpelt stifindersystem gjort dette muligt.

Jeg savner dog en lidt skarpere indledning til bogen. Hvorfor er det relevant, og hvad gør bogen, som ingen andre gør? *Kommunikationsplanlægning* er måske et implicit svar i sig selv, men en fin lille aperitif er sjældent af vejen. Og så ser jeg gerne en uddybelse af de videnskabssteoretiske overvejelser, men må erkende, at bogens udtryk står stærkere uden en længere selvtæfærdig og selvsmagende udredelse af teoriens berettigelse.

Hestbæk og Smedegaard har med bogen *Kommunikationsplanlægning* gjort det væsentligt lettere, at arbejde med kommunikation i og omkring organisationer. Jeg vil anbefale den til enhver,

som finder emnet interessant og glæder mig til at bruge bogen i praksis.

John Holmgaard Ulletved Knudsen Larsen

Cand.scient.bibl.

Bibliotekar, Blågårdens Bibliotek

Kommunikationsplanlægning
Thomas Hestbæk Andersen og
Flemming Smedegaard

Udgivet af Samfundslitteratur 2009
175 sider. 248kr.
ISBN: 978 87 593 1406 7

Bibliotekspressens redaktion ønsker alle en god sommer.
Næste nummer af Bibliotekspressen udkommer 20. august.

Egoistisk solidaritet

Prøv at tage en snak med dine kolleger. Spørg dem, hvordan de drømmer om at leve, når de bliver ældre og pensionister. Svarene går helt sikkert i alle retninger. Vi har hver vores personlige drømme om det gode liv – nu og som ældre. Vi er egoister på den gode måde. Men alligevel har mange af dine kolleger ikke tilpasset pensionsordningen til deres egne ønsker. Og selvom penge ikke er alt her i livet, så hjælper det jo en del. Pensionsliv og penge skulle jo gerne passe sammen.

Og det kan sagtens lade sig gøre. Du ringer, skriver eller mailer til **KS ØS**. Du fortæller om dine drømme – både som pensionist og lige nu, hvor du er på arbejdsmarkedet. Så gør vi din pensionsordning mere individuel. Måske vil du indbetale lidt mere? Måske investere pensionspengene på en særlig måde? Eller have dem udbetalt lidt anderledes? Det er bare at sige til. For selvom vi hedder **KS ØS**, går vi ikke ind for samme pension til alle.

sampension®
KP LIVSFORSIKRING A/S

For at grave dybt i fortiden var Helle Hvenegård-Lassen nødt til at være helt fremme rent teknologisk. Hun anskaffede sig i begyndelsen af 1990'erne en af de første bærbare PC'ere på markedet, og den tog hun med på de mange besøg i Det Kongelige Biblioteks arkiv. Den bærbare er noget tyk og tung sammenlignet med de senere udgaver, men her viser forfatteren, at den virker endnu.

Helle Hvenegård-Lassen om:

Fortidens stærke kvinder

En dydborende bibliotekars
to bøger bringer historien om
kvinderne og bibliotekernes fælles
kamp til live.

tekst MAD5 CLAUSAGER
foto JAKOB BOSERUP

Med to solide bøger om fortidens stærke kvinder, der kæmpede med bøgerne som deres ædle våben, har Helle Hvenegård-Lassen afsluttet et 17 år langt arbejde, hvor hun sideløbende med fuldtidsjobbet som bibliotekar har tilbragt en god del af ferier og fritid i arkiver og i klostre. I

bøgerne om kvindernes og bibliotekernes tidlige kampe handler det om over tilsammen 712 levende sider, som har givet den 63-årige forfatter en plads i den nyere bibliotekshistorie. Dansk Bibliotekshistorisk Selskab har belønnet den usædvanligt vedholdende indsats ved at give Werlauff prisen til Helle Hvenegård-Lassen, der sidste år trak sig tilbage efter 38 års tro tjeneste.

Et andet hjem er den første samlede fremstilling af Kvindelig Læseforenings historie fra starten i 1872, mens *Sophie Alberti: Kvindesagpioner og førstedame i Kvindelig Læseforening* er en biografi om foreningens karismatiske men også magtsyge leder gennem næsten 40 år. Helle Hvenegård-Lassens bøger udkom

sidste efterår og blev pænt modtaget af anmelderne, der bøjede sig i støvet for den grundige research og de righoldige detaljer med alt fra udlånsstatistikker over kvindernes strudsefjer og lilla crepe de chine til resuméer af datidens mest populære romaner.

Omhyggeligt har bibliotekaren flettet kvindernes og bibliotekernes historie sammen og skabt et veldokumenteret billede af en tid, hvor begge grupper var inde i en rivende udvikling.

Helle Hvenegård-Lassen, der blev uddannet bibliotekar i 1970, studerede som børnebibliotekar over de markante kønsroller i bøgerne til det yngre publikum. Hun var med i en basisgruppe under rødstrømperne, mens hun fik job – først

i Gentofte og senere i Lyngby-Taarbæk. Her blev Helle Hvenegård-Lassen efter fire år i børnebiblioteket voksenbibliotekar og delte fra 1983 sin tid mellem hovedbiblioteket i Lyngby og filialen i Taarbæk.

I medgang og i modgang

Kvindelig Læseforenings katalog, der blev brugt til at verificere ældre bøger med, stødte hun på i Lyngby, og Helle Hvenegård-Lassen blev nysgerrig. Hvad var der foregået dengang, og hvad handlede det om? Sammen med et generelt behov for at fordybe sig, som hun ikke fik tilfredsstillet gennem bibliotekararbejdet, drev disse spørgsmål hende – første gang i 1991 – til Det Kongelige Biblioteks arkiv. Hun dykkede ned i referater af bestyrelsesmøder og generalforsamlinger, breve, tidsskrifter og datidens kvindeblade og aviser. Hun støvsugede arkiverne for fotos og læste bøger om perioden for at få tidsbilledet ind under huden.

– Jeg har levet mig ret meget ind i det forløb og været meget optaget af de kvinder, der er i historien. De kom til at stå helt levende for mig, og jeg fulgte med i deres frustrationer, deres glæder, deres skænderier og alt, hvad de i det hele taget gjorde. Det levede sådan oppe i mit hovede, siger Helle Hvenegård-Lassen.

Kvindelig Læseforening opstod i en kønsopdelt tid, hvor kvinder ikke havde adgang til datidens privatbiblioteker og ej heller til gymnasiet. Læseforeningen tog kampen op og blev en kvindelig højborg med stort bibliotek, tea-room og damehotel. Her mødtes kvinderne, der ville bryde mændenes monopol på viden og magt.

– Vi vil højne danske Kvinders Stilling ad to veje: ved at meddele Kundskaber gennem Bøger og Blade og ved Skønhed i det daglige Liv....Kundskab og Skønhed, det er den ædle Vin, Foreningen vil skænke sine medlemmer, for derigennem at højne vort Land og vort Folk, sagde Sophie Alberti, da hun i 1910 indviede Læseforeningens eget hus, som på bag-

grund af hendes jernvilje blev bygget på Gl. Mønt i København.

Centralt i bygningen var biblioteket, der havde en samling på efterhånden 74.000 bind. I 1917/18 havde læseforeningen 240.000 udlån til de 4.500 medlemmer.

Modig og magtsyg

Sophie Alberti var formand fra 1891-1929, og det er især denne periode, Helle Hvenegård-Lassen har fokus på i sine bøger. Den mangeårige forkvinde spillede en vigtig rolle for datidens kvinder og deres ønske om frigørelse og selvstændighed. Sophie Alberti ydede en kæmpeindsats i kvindesagens tjeneste, men hun brugte alle midler, også de mindre fine, til at nå sine mål.

– Nogle gange gav det ligefrem et gip i mig, når jeg læste om Sophie Alberti. Nej! – nu sætter hun trumf på igen og siger, at hun går af, hvis hun ikke får sin vilje. Tænk, at hun turde. Det var så utroligt modigt, men hun har i den grad troet på sig selv og sin sag. Og så var hun dygtig til at få det til at blomstre og få medlemmer. Hun var entreprenant men vanvittig effektiv.

– Sophie Alberti var meget optaget af selv at vælge bøgerne. Det var ikke noget, hun ønskede at overlade til en bibliotekar, og generelt var hun ikke god til at uddelegere. Hun var et magtmenneske, og hun tromlede mindretallet i foreningen. Nogle gange var det bare for meget, men jeg er fuld af beundring for det engagement, hun lagde i kvindesagen. Og det synes jeg nok, at andre kunne tage ved lære af – også i dag.

Fra sit otium oplevede Sophie Alberti, der døde 100 år gammel i 1946, starten på nedturen. Medlemstallet begyndte at falde i 1930'erne og det gik ned ad bakke for Kvindelig Læseforening frem til 1962, hvor der blev lukket og slukket. Kvindesagen fik nye dagsordener, som andre tog sig af, mens de kommunale folkebiblioteker sørgede for at skænke Kundskaber til folket.

Kvindelig Læseforenings medlemsblad bragte i oktober 1935 dette portræt af Sophie Alberti, der på det tidspunkt var 89 år. Den karismatiske leder var vokset op i en indflydelsesrig familie af Venstre-politikere, og en af hendes brødre, P.A. Alberti, lagde navn til en af Danmarkshistoriens største skandaler, da han som justitsminister i 1908 blev taget for – og tilstod – bedrageri for millioner af kroner.

Helle Hvenegård-Lassen skriver i hånden først og taster derpå stoffet ind på computer. Hun har brug for ro og samlet tid til skrivefasen og har i perioder søgt ophold på blandt andet Ørslev Kloster ved Skive og i et nu nedlagt refugium ved Fuglsang på Lolland. Hun har skrevet i ferier og har også haft en tre måneders sabbatorlov.

Dengang farfar var ung

Først skrev hun en samlet fortælling på flere tusinde sider, og med den i hånden rendte hun fonde og forlag på dørene i en periode, der også bød på ventetid, afslag og frustrationer. Forlaget Museum Tusculanum og Det Kongelige Bibliotek ville udgive materialet, men ønskede det strammet op. Helle Hvenegård-Lassen fik hjælp til det af kvindeforskere, og måtte gennem nye skrivefaser. Ideen om at skille Sophie Albertis historie ud i en ►

Læserne af >Husmoderens Blad< fik i 1903 et kig ind i Kvindelig Læseforenings bibliotek, der i den periode lå på Amagertorv i København. Bag udlånskranken ses træreoler med udskårne ugler, der var læseforeningens symbol.

biografi opstod, men efter den lange proces med at få udgivet *Et andet hjem* valgte forfatteren selv at udgive *Sophie Alberti* på Books on demand.

Et andet hjem fik blandt andet støtte fra Forskningsrådet og blev udgivet på Tusculanums Forlag. Forskningsrådet ønskede bogen strammet ned fra 480 til 300 sider, men her bankede Helle Hvenegård-Lassen i bedste Sophie Alberti-ånd i bordet og insisterede på at få sin vilje. Hun ville ikke »give køb på grundigheden« som hun formulerer det, og derved blev det.

For et år siden gik Helle Hvenegård-Lassen på efterløn. Nu har hun mere tid, men flere bøger om Kvindelig Læseforening kommer der ikke fra hendes omhyggelige pen – så meget ligger fast. Måske retter hun i stedet blikket tilbage til dengang, hendes farfar, Harald Hvenegård-Lassen, var ung. Han blev uddannet på en biblioteksskole i USA og kom derefter hjem og startede Cen-

tralbiblioteket i Vejle i 1914. Her ligger endnu en god historie om pionerånd i den danske biblioteksverden og venter på at blive skrevet. Og lysten til at fordybe sig – den har Helle Hvenegård-Lassen stadig, men hun vegeterer dog for tiden efter den lange proces med fortidens stærke kvinder.

En sjælden pris

Dansk Bibliotekshistorisk Selskab uddeleger Werlauff prisen, når selskabet med sjældne mellemrum møder et arbejde »af særlig bibliotekshistorisk værdi.« For at blive belønnet med prisen og de 20.000 kroner, der følger med, er det tillige et krav, at arbejdet »bygger på en solid forskningsmæssig indsats og er særligt påskønnelsesværdigt.«

Med denne hæder til Helle Hvenegård-Lassen og hendes bøger om Kvindelig Læseforening og Sophie Alberti er det tredje gang, at Werlauff prisen uddeles. Den blev givet i 1994 til arkivar Lars

Henningsen for et arbejde om danske biblioteker i Sydslesvig, mens seniorforsker Helge Clausen blev belønnet i 2007 for et arbejde om de katolske biblioteker i Danmark.

Prisen er opkaldt efter E.C. Werlauff, der var chef på Det Kongelige Bibliotek fra 1829-1861 og Danmarks første bibliotekshistoriker. ■

Mads Clausager er freelancejournalist.
bibliotekspressen@bf.dk

Som efterløner savner Helle Hvenegård-Lassen følelsen af at have et tilhørssted og inspirationen fra kollegerne. På den anden side ser hun også en del rutine i jobbet, og det har hun med glæde lagt bag sig, og det gælder også fagets mange teknologiske krav og besværligheder. Hun foretrækker fortiden frem for Facebook.

Savner du inspiration til nye tilbud for etniske minoriteter?

Så kan du på Eksperimentarium for Integrations workshop d. 27. august 2009 i Vollsmose Kulturhus møde repræsentanter fra de succesfulde projekter:

Miljøambassadører

Bydelsmødre

Den frie Rådgivning

Alle børn i Ishøj læser

Sundhedsplet i biblioteket

IT-guider

Samarbejde med frivillige

Workshoppen er det ideelle forum til sparring, viden-
deling og udvikling af nye ideer og netværk.

Deltagelse er gratis, men tilmelding er nødvendig
senest torsdag d. 20. august 2009

Læs mere og tilmeld dig på
odensebib.dk/eksperimentarium
eller ring på 65 51 43 48

Odense Centralbibliothek

Hyggelig aften med vinsmagning i BF

Kom og vær med til en dejlig aften i BF's Hus, hvor Holte Vinlager fortæller om vin og byder på smagsprøver.
Tag din kollega, ægtefælle eller veninde/ven med.

Temaet er: Billig vin contra dyr vin

Kan du smage forskel på en dyr og en billig vin?
Hvornår kan det betale sig, at give lidt ekstra for vinen?
Hvornår kan en billig vin være lige så god som en dyr?
Hvad skal du være opmærksom på, når du køber vin?

Vi håber på godt vejr, og serverer lidt ost, druer og snacks som kan nydes på terrassen.

Tid: Torsdag den 27. august 2009 kl. 17 – 20

Sted: Bibliotekarernes Hus, Lindevangs Allé 2, 2000 Frederiksberg

Pris: 195,- kr. pr. deltager incl. moms

Tilmelding: www.bf.dk/kalender eller til arrangementer@bf.dk tlf. 3888 2233

Fra bibliotekspressen.dk

Uddrag af kommentarerne til artiklen "Røde tal i trivselsundersøgelse på Hovedbiblioteket i København" fra bibliotekspressen.dk.

"Det er ledelsen, der har ledelsesretten og pligten, og den er ansat til at gennemføre forandringer" og "...personalet føler, at der bliver lyttet til dem – men det medfører jo ikke nødvendigvis, at de skal have ret" er Jens Ingemann citeret for at sige - og hurra for det, for han har jo ret! Uden at kende forholdene på HB København vil jeg hylde ledelse der vil lede. Er man uenig i den måde det bliver gjort på, så er Københavns Hovedbibliotek ikke det eneste bibliotek i København eller omegn... Jeg er sikker på at personerne bag, den ansigtsløse kritik, bliver stødt over min kommentar, ikke desto mindre vil jeg fastholde, at det er ledelsens opgave og pligt at lede. Og så vil det iøvrigt klæde politikerne at finde midlerne til, at landets hovedstad kan få et folkebibliotek, der er bygget til biblioteks-virksomhed, med gode forhold både for publikum og personale.

Henriette Ritz Kylmann, 11. juni

Samarbejde og udvikling i Københavns Biblioteker!

Københavns Biblioteker er midt i en stor forandringsproces, der indebærer at mange kendte rutiner og sædvaner ændres, at der bygges nyt og at der renoveres. Der ændres i organisation og opgavevaretagelse. Alt sammen i en dialog mellem ledelse og medarbejdere, og med udgangspunkt i borgernes ønsker og forventninger. Med det klare formål at fastholde og fortsat udvikle bibliotekerne i København som en helt central del af byens liv og dagligdag. Bibliotekerne skal være et tilbud, enhver borger har lyst til at bruge, - igen og igen!

Og bibliotekerne tænkes sammen med andre tilbud - kulturhuse, skolebiblioteker, borgerservicecentre. I de seneste år er vi nået rigtig langt i omstillingsprocessen, men der er også lang vej igen. Det viser Tage Sørensens kommentar her i Bibliotekspressen desværre.

Det konkrete i Tages kommentar og de

interne forhold drøfter vi lokalt. Men vi vil som samlet ledelse gerne fremhæve og understrege, at Københavns Hovedbibliotek er en del af en samlet biblioteksorganisation, og alle de meget nødvendige forandringer og forbedringer, der enten er gennemført eller er under planlægning på Hovedbiblioteket, er elementer i en fælles overordnet strategi. Strategien udmøntes indenfor den politisk vedtagne ramme - den aktuelle Bibliotekspolitik for København.

Ledelsesgruppen i Københavns Biblioteker
Jens Steen Andersen, Karin Elkjær, Kirsten Boje,
Mats Hernvall, Pernille Schaltz, Jens Ingemann

Den 12. juni

Det aftvinger stor respekt, at ledelsen for Københavns Biblioteker, og ikke mindst Pernille Schaltz, formår at fastholde sin vision om skabelsen af det moderne bibliotek, som København fortjener.

Sådan en forandringsproces er lang og sej og kræver en ledelse, der er klar i spyttet og meget målbevidst.

Det siger sig selv, at en arbejdsplads under sådan en proces tit vil score lavt i diverse trivselsundersøgelser, idet trivsel ofte forveksles med det at få ret, således tilsyneladende også i det her tilfælde.

Mon ikke de medarbejdere, som angiver at de er utilfredse ville få et bedre og gladere arbejdsliv, hvis de tog udfordringen om, at skabe et tidssvarende bibliotek i landets hovedstad op, i stedet for ømskindet at nusse rundt i processen, som selvfølgelig har givet deltagerne lidt skrammer. Med andre ord: koncentrer Jer om det væsentlige.

Det er i øvrigt min opfattelse, at Tage Sørensens indlæg er et maskeret partsindlæg. Jeg imødeser derfor med spænding endnu et indlæg fra hans hånd, hvor han tager udgangspunkt i de medarbejdere, som faktisk synes, at det er ret fedt, det som sker i København lige nu.

Lars Bornæs, Silkeborg Bibliotekerne, 13. juni

Tillad mig at afspore debatten til noget mere ledelsesfagligt. Hvis der er noget der fremstår evident i alle implemente-

ringer af LEAN, lige fra Danfoss til Postdanmark, er det disse 2 ting:

1. at trivsel er en forudsætning for succes!!! og 2. at LEAN er i sig selv en organisationsændring, der kræver nursing og opmærksomhed for at lykkes.

Når HB således samtidig gennemfører Linjeorganisation (som iøvrigt er LEAN tænkningens værste modpart) og en fysisk ombygning, kan det ikke undre nogen at boldene falder på gulvet. Personligt synes jeg, at Jens Ingemann skulle kigge lidt tættere i kortene på HB istedet for altid at have paraderne oppe, han kunne jo risikere at lave en JENSBY!

Denne sag handler ikke om kommunikation eller værdi eller tilfredshed for den sags skyld... for mig at se er denne misere en naturlig konsekvens af at sætte for mange projekter i gang i en organisation med en kultur, der er præget af adskillelse og negative magtlokker. Altså et grundlæggende problem på begge sider af chefbordet (hvad Jens Ingemanns generiske kommentar berører ganske let).

Iøvrigt er det tankevækkende, at sagen om det udvandrende brugerpanel er blevet syltet af borgerrepræsentationen og desuden at denne sag KUN kommenteres af Enhedslisten, bør Fru Allerslev ikke være lidt mere synlig?

Er der nogen der kan sige mig hvilket møde BP har drøftet sagen? Jeg kan ikke se en pind hverken i referater eller dagsordener...

Det var mine 5 ører. ceteram ceno cart-hagonem deletam.

Simon Friberg, 13. juni

En låners iagttagelser

Det har altid gibbet en anelse i mig, når jeg er snurret igennem indgangen til Hovedbiblioteket i Krystalgade. Mit bibliotek. For herinde findes næsten al det, jeg som forfatter har brug for.

Og nok trængte HB til en opfriskning, men bogbestanden var der ikke noget i vejen med, og det virkede som om balancen mellem den mere populære bogbestand og den seriøse var i orden.

Det gibber stadigvæk i mig, når jeg kommer ind, men nu er det et lidt mere

nervøst gib, for hvad er der nu sket af sære forandringer. Er der kommet flere idiotiske græsplæner, flere lysstriber, er flere bibliotekarskriveborde blevet nedlagt, og er krimi-genren stadig den genre, man fortrinsvis reklamerer for?

Nej, der er ikke kommet flere græsplæner, men man skal stadig helst ikke have behov for bibliotekarbistand, for de få bibliotekarere, der har vagttjanserne er så overarbejdede, at de - uanset deres behjertede forsøg på at betjene køen af lånere - hele tiden er bagefter. Sådan virker det ud fra denne låners oplevelser. Sidst jeg var på biblioteket og blot skulle have en bog fra magasinet, var jeg nr. 7 i køen og måtte vente i mere end tyve minutter.

Det er selvfølgelig vanskeligt at vurdere, om de omfattende kassationer er ved at forvandle HB's godt sammensatte bogbestand til én, hvor kvaliteten - hvad enten den er af litterær eller faglig karakter - er droslet ned til noget, der mere matcher en kvik, overfladisk tidsånd.

Ledelsen skriver, at HB er inde i en forandringsproces - ja, det skal jeg som låner love for, men jeg vil - ud fra det jeg hidtil har iagttaget og læst mig til samt set med

egne øjne - at forandringsprocessen faktisk er ved at gøre den bevægelse, man i gamle dage kaldte for at smide barnet ud med badevandet. Nemlig at man sætter en række af de kvaliteter overstyr, som tidligere karakteriserede det ganske vist ret nedslidte, men materiale- og persona-

lemæssigt udmærket udstyrede Hovedbibliotek. Os, der er lånere, venter derfor med nervøse for ikke at sige bævende hjerter på næste skridt i denne såkaldte moderniserings- og forandringsproces.

Mette Winge, forfatter, 14. juni

Bogvalg

Pernille Drost spørger i Bibliotekspressen nr. 10, 2009 om det aldrig hører op med denne kritik af bibliotekernes bogvalg.

Det ville være rart, hvis vi kunne diskutere emnet nuanceret, synes jeg, der selv elsker at sætte sagen på spidsen. Jens Andersens - og en del andre - ser kritisk på bibliotekerne, samtidig med at vi beklager de mange nedskæringer, der er sket.

I en lille pjec "Bibliotekernes valg" prøver jeg 36 titler i 36 kommuner, og må konstatere at den jævne krimi er læsset ind, men kvalitet kan du stille dig i kø til. Sara Blædel: 0 reserveringer i København

og Aarhus, medens Løns "Sekstetten" har 238 reserveringer i de to byer. Begge bøger udkom i 2008. Store undladelser indenfor miljølitteratur, manglende køb af titler om Mellemøsten, manglende køb af debatbøger som "Gudløs" og "Den borgerlige orden".

Det går ikke godt med økonomien, men selv om man er småfattig, behøver man ikke at gå over til de billigste pommes frites.

Helge Scheuer Nielsen
Rued Langgaards Vej 15, 1
2300 S.

Lær at sælge din gode idé!

Gode forslag og initiativer er en ting - at sælge dem til beslutningstagere er en helt anden! Kom på kursus på Danmarks Biblioteksskole d. 26. august og lær hvordan du kan bruge "Business Case" strukturen til at udforme overbevisende ansøgninger, projektforslag og anmodninger, så din gode idé kan blive ført ud i livet. Kurset blev ekstremt positivt modtaget i USA og England i 2008.

Læs mere og tilmeld dig på www.db.dk/kon

Danmarks Biblioteksskole, Kursus- og Konsulentafdelingen
Tlf. 3258 6066 - e-mail: konsulent@db.dk

- Vi er klart en succes. Hovedturistbureauet i Ry har været meget forbausset over vores høje besøgstal, og det faktum, at vi sidste år næsten udleverede flere brochurer end de gjorde, siger Anne Bræmer. Bibliotekarernes dobbeltrolle er illustreret ved hjælp af en fotocollage.

Bibliotekarere som turistguides

Flere af landets biblioteker er udstyret med turistinfo, hvor bibliotekarere er med til at sælge deres kommune til turisterne.

tekst HENRIK BROCH-LIPS
foto LARS AARØ

Skal en bibliotekar også kunne udstede fiskekort?

Det skal man i hvert fald på Skanderborg Bibliotek, som er et af de mange af landets biblioteker, der også fungerer som autoriseret turistinformation med lokkende brochurer om kommercielle attraktioner, salgsfoldere om Bed & Breakfast samt salg af kort til blandt andet tennis og camping.

Anne Bræmer og Bente Skovsgaard er ansvarlige for den populære turistinformation, og de servicerer såvel udenbys

turister som lokale skanderborgensere.

- Efter det lokale turistkontor blev lukket, spurgte turistforeningen os sidste år, om det var noget for os. Vi sagde klart ja, for vi betragter vores ydelse til turisterne som en naturlig forlængelse af den service, vi i forvejen yder her på biblioteket, siger Anne Bræmer. Hun understreger dog, at det er en turistinfo og ikke et decideret turistbureau, som biblioteket driver.

- Vi fornyer campingpas og sælger fiskekort, men vi booker ikke hotelovernatninger og sætter ikke turistmæssige tiltag i søen. I udgangspunktet giver vi blot hjælp til selvhjælp, men hvis turisterne ikke kan sproget, og vi ellers har tid, kan vi selvfølgelig ringe op for dem, siger Anne Bræmer, hvis primære arbejde i turistinfoen består i at give turisterne adgang til internet og aviser, hjælpe dem med informationssøgning og fylde hylderne med brochurer.

Sidste sommer var det nødvendigt at sætte op til 150 nye brochurer på hylderne

dagligt, og i løbet af en arbejdsdag kom der 30-40 forespørgsler. Brænder det for alvor på, og kan de ansatte ikke svare på turisternes spørgsmål, kan de i sidste ende trække på hovedturistbureauet i Ry via telefon og mail.

Kan lidt mere

De to bibliotekarere har begge været ansat på Skanderborg Bibliotek i snart 30 år. De mener ikke, at funktionen som turistguide kræver særlige kompetencer, hvis man lige ser bort fra fordelene ved at kunne mestre de gængse sprog, og det ekstra plus det er, at have et vist kendskab til egnen.

- Vi fortæller ansøgere til biblioteket, hvad turistinfo-delen indebærer, men vi stiller ikke krav til hverken sproglige kompetencer eller lokalt kendskab, siger Bente Skovsgaard og fortsætter:

- Vi får årligt 60.000 kroner fra Søhøjlandets turistforening, men det kan vi jo ikke oprette en stilling med. Derimod bruger vi alle pengene som vikarpenge

”Man kan da godt hævde, at der er en vis risiko for, at vi favoriserer nogen. Men alt, hvad vi laver som bibliotekarere, er vel præget af holdninger – også når vi ikke ved det.”

Anne Bræmer.

til for eksempel ekstra personale, der kan sætte bøger på plads om lørdagen, siger hun.

De HK-ansatte på biblioteket varetager også turistfunktionen, men hverken Anne Bræmer eller Bente Skovsgaard mener, der er nogen synlig forskel på, om det er en bibliotekar eller en HK'er, der modtager turisterne.

- Vi er alle serviceminded, og er der noget vi ikke ved, er vi gode til at spørge hinanden. Men når det kommer til informationssøgning, og når de lokale gerne vil have yderligere turistmateriale i form af for eksempel bøger, kan vi bibliotekarere selvfølgelig lidt mere. Og netop fordi nye ansigter på den måde lokkes længere ind i biblioteket, og måske bliver nye lånere, er turistinfo et løft for biblioteket, siger Bente Skovsgaard.

Risiko for at favorisere

For blandet andet at klæde de ansatte bedre på til at varetage turistfunktionen, arrangerer den lokale turistforening gratis ture ud til kommunens kommercielle attraktioner og spisesteder en gang om måneden. Den slags »salgsture« bekymrer dog ikke de to bibliotekarere nævneværdigt.

- Sidst blev vi inviteret op til Himmebjerg, hvor vi fik fortalt historien om den berømte bakketop. Bagefter gav Ry Turistbureau middag på Hotel Julsø, hvilket selvfølgelig giver os mulighed for at fortælle vore turister, at dér, spiser man godt. Man kan da godt hævde, at der er en vis risiko for, at vi favoriserer nogen. Men alt, hvad vi laver som bibliotekarere, er vel præget af holdninger – også når vi ikke ved det, siger Anne Bræmer.

Heller ikke Bente Skovsgaard mener, at de kan sige sig helt fri for at lade sig påvirke:

- Vi har for eksempel også været ude at se Labyrintia i Silkeborg, og da jeg ikke

anede, at det sted eksisterede, kan det da godt være, at jeg kommer i tanke om stedet, hvis en familie med børn ønsker forslag til aktiviteter, siger hun.

Giver ekstra pift

Bibliotekspressen foretog en rundspørge på landets biblioteker og den afslørede, at idéen med at placere turistkontorer under bibliotekerne er meget populær – både hos ansatte, lånere og turister.

Flere bibliotekarere fortæller, at det arbejdsmæssigt er hensigtsmæssigt, for når der er sommerstille på biblioteket, er der travlt på turistkontoret, og når der er vintertravlt på biblioteket, er der stille på turistkontoret.

Hornbæk Bibliotek holder endda længere åbent om sommeren for at servicere turisterne. Biblioteket har været officielt turistkontor siden 1991, og det indbringer et årligt tilskud på 45.000 kroner. Ligesom på andre biblioteker deles HK-ansatte og bibliotekarerne om opgaven med at udlevere brochurer, forny campingpas, udstede fiskekort samt sælge gæstespil til tennis, men til forskel fra de fleste jobannoncer fra landets biblioteker, stiller et jobopslag fra Hornbæk Bibliotek krav til sproglige færdigheder i eksempelvis tysk, engelsk og svensk.

- Der er også mange israelske jøder, der har sommerhus i Hornbæk, men dem kan vi da heldigvis tale engelsk med, griner bibliotekar Lisbeth Jensen, der synes, det er sjovt at være turistguide, fordi det giver et ekstra pift i dagligdagen.

Hun mener, at en af fordelene ved, at Hornbæk Bibliotek også er turistkontor er, at man indtil videre helt har undgået nedskæringer.

- Der er helt sikkert kommercielle interesser i at bevare vores ydelse. Men det har jeg det nu helt fint med, siger Lisbeth Jensen.

Grøn og rød info

De grønne I-bureauer skal kunne besvare spørgsmål på minimum dansk, engelsk og tysk vedrørende transport, overnatning, restauranter, seværdigheder, begivenheder og aktiviteter i hele landet, og de skal have samtlige autoriserede danske turistbureauers turistbrochurer til udlevering. Samtidig skal de i de danske skolars ferieuuger have åbent mindst 32 timer fordelt på seks dage om ugen. Uden for højsæsonen skal de have åbent mindst 25 timer fordelt på fem dage om ugen.

De røde I-Turistinfoer er mindre bemandede kontorer, der skal have åbent 25 timer ugentligt. Det bliver til en del flere timer i Skanderborg, da biblioteket har åbent hver dag fra 10-19 og lørdag fra 10-13. Oveni er turistbrochurerne altid tilgængelige, da man kan hente dem i kulturhusets åbningstid og de lukker først kl. 22.

Turistservice

VisitDenmark klassificerer turistinformationer med et rødt I-mærke og turistbureauer med et Grønt I-mærke. Ingen biblioteker har endnu fået udleveret et grønt I, men med sine 43 ugentlige åbningstimer, et årligt tilskud på flere hundrede tusinde kroner og to ansatte med turistmæssig baggrund, har Hjørring Bibliotek faktisk tilladelse til at kalde stedets servicering af turister for et turistbureau.

Det nordjyske bibliotek kalder dog sin for nyligt indviede turisttjeneste for Turistservice. Det skyldes snarere, at man ikke vil booke hotelovernatninger end, at man er bange for at blive anset for at være for kommercielle, hvis man bruger betegnelsen Turistbureau.

- Vi samarbejder tæt med de nordjyske turistbureauer, og selvom turistbranchen er en helt anden verden end bibliotekets, har vi godt af at lære noget fra den kom-

Efter at der er indrettet et hjørne med turistinfo på Skanderborg Bibliotek, kommer der nu en lidt anden type mennesker, end bibliotekarerne er vant til.

- Til trods for at 70 procent er lokalturisme, får vi besøg af en del hollændere, englændere, svenskere og nordmænd, der blandt andet fisker her i Skanderborg Sø. Der kommer nok en del flere udlændinge på biblioteket om sommeren, når de kan købe fiskekort til fiskepladserne her os, siger Anne Bræmer.

mercielle sfære, mener bibliotekslederen Børge Søndergaard, der som den første i biblioteksverdenen også har ret til at kalde sig turistchef. ■

*Henrik Broch-Lips er freelancejournalist.
bibliotekspressen@bf.dk*

Frederiksberg webredaktion går tværfaglig

Frederiksberg Biblioteks webredaktion tog magten over både det fysiske og virtuelle bibliotek, da de ville hjælpe brugerne med at planlægge deres sommerferie. Planlæg rejsen – på biblioteket hed temaet, der foldede sig ud på hjemmesiden og i det fysiske bibliotek. Webredaktionen består af repræsentanter fra flere afdelinger. Den er i gang med at transformere sig fra hovedsageligt at koordinere afdelingernes indsats på webben til at se det som sit hovedformål at udvikle det virtuelle bibliotek og sætte aktiviteter i gang. Det er denne

drejning, der var grundlaget for rejsetemaet, hvor udgangspunktet var webben, men hvor det virtuelle bibliotek også blev toneangivende i det fysiske bibliotek.

Rejsetemaet blev opdelt i kontinenter med musik, fag- og skønlitterære bøger samlet under hvert kontinent. Dette skete både på webben og i det fysiske rum. Fordi initiativet var taget, tænkt og udført tværfagligt, var det muligt for ekspeditionen at fungere som samlende punkt og vejviser i det fysiske rum. Foruden verdensmusik ved det reserve-

rede materiale, var der information på storskærm og et stort verdenskort, der viste vej til kontinenterne. Under hvert kontinent var samlet musik, fag- og skønlitteratur, uanset om kontinentet var placeret i musik eller voksenaldeling. Børneafdelingen lavede deres eget arrangement, så alle afdelinger havde rejser i fokus.

Redaktionen planlægger nu et endnu større tema til efteråret.

Tina Pihl, Leder af Voksenafdelingen
Frederiksberg Bibliotek.

FÅ DIT BUDSKAB UD

- Kom og skriv med os

Bibliotekspressens journalister arrangerer et endagsseminar med fokus på formidling og kommunikation tirsdag den 8. september 2009. Dagen vil veksle mellem workshops og oplæg.

- Identificer dit mål og din målgruppe
- Få dit budskab frem (pressemeddelelser og andre genveje til spalterne)
- Den korte tekst (sprogliche virkemidler, tricks og godt håndværk)
- Sådan gør du en tekst bedre
- Skriv til web
- Layout og foto

Målgruppe: Kurset er målrettet personer, der arbejder med eller vil arbejde med pressemeddelelser, hjemmesider og pjecer.

Undervisere: Redaktør Henrik Hermann og journalister Anette Lerche og Sabine Mønsted

Praktisk: Kurset afholdes i Bibliotekarforbundet, Lindevangs Alle 2, 2000 Frederiksberg den 8. september fra klokken 9:30 til 16:30. (inklusive frokost og eftermiddagskaffe)

Pris 1.800 kroner for medlemmer og 2.500 for ikke-medlemmer (begge inklusive moms).

Tilmelding via www.bf.dk/kalender.

Stillingsopslag

Alle henvendelser vedrørende stillingsopslag rettes til:
DG Media as, Gammel Torv 18, 1457 København K, Tlf. 70 27 11 55,
fax 70 27 11 56, e-mail: epost@dgmedia.dk
Bemærk venligst, at fristerne nedenfor kun gælder stillingsannoncer.

Frister for stillingsopslag

Bibliotekspressen 13 – Udkommer 20. august
Bestillingsfrist 31. juli kl. 12
Tidligste ansøgningsfrist 31. august
Bibliotekspressen 14 – Udkommer 3. september
Bestillingsfrist 14. august kl. 12
Tidligste ansøgningsfrist 14. september
Bibliotekspressen 15 – Udkommer 17. september
Bestillingsfrist 28. august kl. 12
Tidligste ansøgningsfrist 28. september

Råd og anbefalinger ved ansøgning

Stillingsannoncer optrykkes almindeligvis uden en BF-note – men er en sådan påført, bedes du bemærke dette. BF anvender følgende noter:
A: Der består uoverensstemmelse mellem BF og ansættelsesmyndigheden. Stillingen må ikke accepteres uden BF's godkendelse.
B: Der er tale om en deltidsstilling (under 29,6 timer pr. uge). Det er ikke oplyst om der udstedes frigørelsesattest. En frigørelsesattest skal udstedes fra begyndelsen af et ansættelsesforhold, hvis der skal udbetales supplerende dagpenge.
C: Ansøgere bedes kontakte BF's Forhandlingsafdeling

Generelt ved jobsøgning (offentlig og privat)

BF har uddelegeret aftale- og forhandlingsretten til den lokale BF-tillidsrepræsentant, kontaktperson eller AC-tillidsrepræsentant. Derfor: inden du accepterer en tilbudt stilling, skal du kontakte den lokale repræsentant vedr. dine løn- og ansættelsesvilkår. Findes ingen lokal repræsentant kontaktes Forhandlingsafdelingen i BF. Ved tilbud om ansættelse i en bibliotekslederstilling kontaktes altid Forhandlingsafdelingen.
NB: Sig aldrig din nuværende stilling op før evt. tillægsforhandlinger er afsluttet!

Offentlig ansættelse

Akademikernes Centralorganisation (AC) – og dermed Bibliotekarforbundet – har overenskomst med de kommunale og regionale arbejdsgivere samt staten.
Lønindplacering sker på skalaen efter Ny Løn, men samtidig skal der ske en vurdering af om der i henhold til overenskomsten kan forhandles funktions- og/eller kvalifikationstillæg.
Denne vurdering foretages sammen med den lokale tillidsrepræsentant, der også gennemfører forhandlingen.
Er du aflønnet efter gammelt lønsystem, kan denne aflønning opretholdes ved umiddelbar overgang til anden stilling indenfor overenskomstens områder (2-måneders-grænsen).

Privat ansættelse

AC/BF har overenskomst med enkelte private arbejdsgivere, men de fleste ansættes på individuel kontrakt, hvor man selv forhandler sin løn. BF udgiver til brug herfor en årlig Privatlønsstatistik og har udarbejdet et forslag til kontrakt for privatansatte bibliotekarer, incl. vejledning. Se: www.bf.dk
BF anbefaler, at du inden underskrift på kontrakt/ansættelsesbrev kontakter Forhandlingsafdelingen for vurdering af kontraktens vilkår.

Herlev
Kommune

Bibliotekar

Du får mulighed for at arbejde med fysisk og virtuel formidling samt arbejde med hjemmesiden. Du vil møde et travlt bibliotek, hvor projekterne er mange, kollegaerne åbne og imødekommende, og få rig mulighed for at videreudvikle dine faglige kompetencer.
Se stillingsopslag på herlevbibliotek.dk – eller ring på tlf. 4452 5704.

GENØPSLAG

Vil du være med til at skabe Danmarks bedste biblioteksbetjening?

Er du initiativrig, har du fingeren på pulsen, og har du talent for at netværke?

Har du en stærk biblioteksfaglig profil med fokus på både det fysiske bibliotek og netbiblioteket, og kan du samtidig tænke strategisk samt igangsætte læring og faglig udvikling?

Vil du arbejde i en organisation, der er præget af innovation, åbenhed og engagerede kolleger, som er i front med hensyn til anvendelse af ny teknologi?

Så er du måske Randers Biblioteks nye biblioteksfaglige konsulent.

www.randersbib.dk/ledig-stilling

Brøndby-Bibliotekerne

To Team-orienterede medarbejdere til biblioteksfunktionen i det nye kulturhus Brønden i Brøndby Strand.

Du har masser af energi og gode ideer til hvordan vi kan gøre kulturhuset Brønden til et spændende, integrerende, kulturelt, tankevækkende, legende, hyggeligt, stille og højtråbende sted.

Ansøgningsfrist: 27. juli 2009

Læs mere om stillingen på:

http://www.brondby-bibliotekerne.dk/broendby-bibliotekerne/om_bibliotekerne/ledige_stillinger

**Vil du vide mere om Brøndby Kommune
er du velkommen til at besøge vores hjemmeside
www.brondby.dk**

Bibliotekar

Favrskov Bibliotekerne – Børn og IT

Vi søger en bibliotekar/cand.scient.bibl. snarest muligt, ca. 35 timer pr. uge.

Arbudssted primært i Hinnerup Bibliotek & Kulturhus.

Du skal brænde for børn og formidling af IT, og skal kunne se dig selv som del af et levende bibliotek og kulturhus med mange forskellige funktioner.

Ansøgningsfrist den 6. august kl. 12.00.

Læs mere på www.favrskovbibliotekerne.dk

Favrskov Kommune
Skovvej 20
8382 Hinnerup
Tlf. 89 64 10 10
favrskov@favrskov.dk
www.favrskov.dk

www.favrskov.dk

Statens Legatbolig i Paris

Der indkaldes hermed til ansøgninger for ophold i Statens legatbolig i Paris for 2010.

Statens legatbolig i Paris administreres af en stiftelse med navn efter boligens givere, Ludvig Preetzmann-Aggerholm og Hustru. Stiftelsens formål er at give danske kunstnere og forskere mulighed for et ophold i Paris.

Ansøgere, hvis projekt har en konkret tilknytning til Paris, vil blive givet prioritet.

Boligen m/opholdsstue, sovealkove, badeværelse og køkken i 3, Rue de la Perle, 75003 Paris, er fuldt møbleret og udstyret til 4 personer. Huslejen er 1050 Euro pr. måned inkl. varme, lys og telefonabonnement (retten til prisjustering forbeholdes).

For at tilgodese flest mulige ansøgere tildeles ophold som regel kun for én måned.

Ansøgningsprocessen foregår elektronisk fra denne adresse: <http://www.um.dk/da/menu/OmOs/PublicDiplomacy/StatensLegatboligParis>

Ansøgninger om ophold i legatboligen i 2010 bedes indsendt inden 30. september 2009.

Tildeling af legatboligen forventes afgjort ultimo oktober. Besked om tildeling/afslag vil tilgå samtlige ansøgere pr. e-mail.

gladsaxe.dk

GLADSAXE

Bibliotekar til kommunikation samt børn & unge

Gladsaxe Bibliotek søger en bibliotekar på fuld tid. Arbejdsområderne er en kombination af opgaver med den eksterne kommunikation i biblioteket og arbejdet som børne/unge bibliotekar.

Der er tale om en spændende nyoprettet stilling med stor mulighed for selv at præge indholdet.

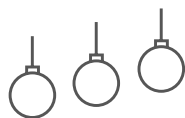
Se nærmere om stillingen og biblioteket på www.gladsaxebibliotek.dk

Yderligere oplysninger om stillingen kan fås hos områdechef Ulla Harne, 39 57 63 40, udviklingschef Esben Fjord, 39 57 63 06 eller teamleder Astrid Lyngby, 39 57 63 80.

Ansøgningen sendes til Gladsaxe Bibliotekerne, bibliotek@gladsaxe.dk, senest 24. juli. Ansættelsessamtaler forventes afholdt i uge 33.

Gladsaxe Kommune
– en levende arbejdsplads med
mange muligheder.

Biblioteket
HØRSHOLM KOMMUNE

Barselsvikar til børnebiblioteket i Hørsholm

Bibliotekar søges til barselsvikariat på 37 timer pr. uge fra 1. oktober 2009.

Vi er velbesøgt af kommunens børn og unge fra daginstitutioner, skoler og gymnasier.

Børn og unge er et vigtigt og højtprioriteret indsatsområde og du får mulighed for at deltage, styre og præge en række udviklings- og driftsaktiviteter.

Ansøgningsfrist er 12. august 2009.

**Læs hele stillingsopslaget og mere om os på
www.biblioteket.horsholm.dk**

Personnyt

Annette Ridder, tidligere diverse vikariater i hovedstadsområdet, er pr 1. september fastansat ved Halsnæs Kommune - Bibliotekerne som teamkoordinator for Børn & Unge.

Lisbeth Fog, tidligere Silkeborg Handelsskole, er pr 1. juni ansat som ESDH-koordinator i Mariagerfjord Kommune.

Har du fået nyt job så send en mail til bibliotekspressen@bf.dk, hvor du oplyser dit navn, eventuelle tidligere ansættelsessted og beskriver dit nye job samt ansættelsessted. Husk også at skrive, hvornår din ansættelse begynder.

FÅ OVERBLIK OVER

DINE JOBMULIGHEDER

Opret en jobagent på www.bibliotekarjob.dk

PRESSEN
BIBLIOTEKS

RELEVANTE JOB - RELEVANTE PROFILER

Opret din personlige jobagent på Bibliotekarjob.dk. Agenten finder de jobannoncer på Internettet, der passer til dig og dine kvalifikationer.

Du får løbende tilsendt e-mails med links til de jobannoncer, der er relevante for dig og dine ønsker.

Din jobagent gør jobsøgningen overskuelig.

Bibliotekarjob.dk tilbyder dig en række funktioner, der hjælper til at planlægge din karriere.

I udviklingen af Bibliotekarjob.dk har vi udnyttet vores viden til at udvikle en jobportal, der er tilpasset dig og dine jobønsker.

Bibliotekarjob.dk er en del af Profiljob.dk netværket, som er et samarbejde mellem 14 af Danmarks faglige organisationer.

Deltagelsen i Profiljob.dk netværket betyder, at du ikke alene modtager relevante jobannoncer fra Bibliotekarjob.dk, men også fra de øvrige jobportaler, når du har oprettet din jobagent på Bibliotekarjob.dk.

Mere end 15.000 personer har allerede oprettet deres personlige jobagent på Profiljob.dk netværket.

PARTNER I PROFILJOB.DK

Foto: Bo Amstrup

Fra studerende til superbrugere

Navn: Lisbeth Fog

Nyt job: 1. juni, fra Silkeborg Handelsskole til ESDH-koordinator, Mariagerfjord Kommune. (ESDH - Elektronisk Sags- og Dokument Håndtering - er it-teknologi med fokus på journalisering, dokumentstyring og arkivstyring.)

Karriereforløb: Uddannet cand.scient.bibl., Aalborg 2003. Fra 2003 Silkeborg Handelsskole. Fik 1. oktober 2008 orlov fra handelsskolen til et 11 måneders vikariat i byrådssekretariatet i Hobro i Mariagerfjord Kommune. Ansættelsen blev pr. 1. juni ændret til en fast stilling.

Var du træt af jobbet på handelsskolen i Silkeborg?

Nej, på ingen måde. Jeg stod for driftsudviklingen og indkøbte nyt bibliotekssystem. Jeg underviste elever, vedligeholdte samlingen, katalogiserede - alle de gode bibliotekarting. Biblioteket er et samlingspunkt og et læringssted. Jeg var enebibliotekar, men havde masser af sparring fra andre handelsskoler.

Hvorfor så skifte til Mariagerfjord Kommune?

En tidligere studiekammerat spurgte, om jeg ikke havde lyst til at prøve. Hun var blevet opfordret til at søge, men ville ikke selv. Jeg tænkte, at det lød rigtig spændende. Hobro er også tættere på min bopæl end Silkeborg, og så koster det jo ikke noget at søge et job.

Hvad laver en ESDH-koordinator i Mariagerfjord Kommune?

Det handler først og fremmest om systemer og systemudvikling. Desuden mere praktiske ting som undervisning i systemet. Der er superbrugere, der hele tiden skal opdateres, og jeg står for en hotline, hvor brugerne kan få hjælp dagen igennem. Arkivering af selve systemet er også min opgave, for arkivloven skal overholdes sammen med persondataloven og forvaltningsloven. Det betyder, at vi skal aflevere alt i elektronisk form til arkiv. Og så forbereder vi os på de kommende års digitalisering og alle de krav, det stiller kommunen over for.

En noget anden verden end handelsskolen. Hvordan er skiftet forløbet?

Fint - det har været meget positivt. Systemet har jeg skullet lære fra bunden, men det er egentlig gået ret hurtigt. Sammen med fire andre kommuner og Region Midtjylland driver og udvikler Mariagerfjord Kommune systemet SBSYS i samarbejde med it-virksomheden Ditmer i Århus. SBSYS giver sagsbehandlerne

mulighed for at køre alle sager og journaler elektronisk. Vi har en brugerklub og et forretningsudvalg, der beslutter, hvordan systemet skal udvikle sig, og det sidder jeg i. Jeg har stor indflydelse på udviklingen af systemet, og det er rigtig, rigtig spændende at være så tæt på og få lov til at præge forløbet så meget. Det føler jeg er ret unikt i den her verden.

Kan alle opgaverne klares på 37,5 timer om ugen?

Ja. Der er knald på, men det er et spørgsmål om at prioritere sin tid. Jobbet er udfordrende, og heldigvis er det langt fra rutinepræget. Den politiske opbakning til den elektroniske journalisering er stor, og vi har et godt og velfungerende system. Og så får vi udviklet det i den retning, vi gerne vil have det.

Hvis du kunne få opfyldt et ønske til jobbet, hvad skulle det så være?

Jamen, altså, det ved jeg ikke....det skulle måske være tid. Der er så mange ting, man gerne vil, og når nu udviklingen på det her område går så hurtigt, kunne vi altid bruge nogle flere folk. Der er en halvtidsstilling knyttet til min funktion, men min kollega er på barsel til februar 2010. Heldigvis får jeg god hjælp af kolleger i byrådssekretariatet og af superbrugerne.

Savner du det mere bibliotekariske?

Hmmm.....nej. Jeg synes, jeg får det på en anden måde, fordi der er så meget udvikling i jobbet, og fordi der hele tiden sker så mange ting. Som sådan savner jeg ikke de bibliotekariske discipliner.

Stod det skrevet på dit cv, at du skulle have et job som dette - eller er du overrasket?

Jeg har altid gerne villet arbejde med it og systemudvikling, så det er naturligt nok, at jeg nu arbejder her. På den anden side havde jeg ikke nået at tænke, at det skulle være lige her og lige nu. Jeg har jo ikke haft fingrene i det her før, så jo...lidt overrasket er jeg. Men jeg synes, at den her jobfunktion er oplagt for bibliotekarer. Vi er vant til omstillingsprocesser og til hele tiden at få prøvet nye systemer. Vi er gode til at tilpasse os, og rent uddannelsesmæssigt synes jeg også, vi er godt klædt på til at arbejde med ESDH.

Skrevet af freelancejournalist Mads Clausager.

FRIIS

Biblioteker og bibliotekarer er et godt brand. Også blandt kendisserne. Dem er der mange af. Omvendt er der kun halvdelen af bibliotekerne tilbage, så deet..

De kendte elsker biblioteket

Biblioteket er et fantastisk brand – ligesom titlen bibliotekar. Hver gang Bibliotekspressen taler med fremtrædende forfattere, politikere, samfundsdebattører og såmænd også »de kendte« – så roser de biblioteket i høje toner. De roser også bibliotekarerne i høje toner. Som i dette nummer af Bibliotekspressen, hvor vi indleder en artikelserie med kendte kulturpersonligheder, der udtaler sig om deres forhold til biblioteket og deres oplevelse af bibliotekarere.

At der blandt biblioteker og bibliotekarer er en krise i relation til selvforståelsen, er der måske ikke noget at sige til: Rigtig mange biblioteker – halvdelen – er lukket siden eksekveringen, for nu at bruge det udtryk – af kommunalreformen. Alligevel er »bibliotek« og »bibliotekar« et godt brand ifølge de kendte. Blandt andet har Johannes Mølle-

have udtalt, at han ønsker, at han i det mindste kan få adgang til et bibliotek, når han har forladt denne jord.

At selvforståelsen er udfordret er klart nok – også når ens eget forbund alvorligt har overvejet at skifte navn fra Bibliotekarforbundet til noget andet – den operation mislykkedes. Både begrebet bibliotekar og bibliotek er omgivet af respekt i vide kredse – at der så findes fordomme, som vi ikke behøver remse op – er en anden sag. At tale sit eget fag ned – eller blive forknyttet og miste sin selvforståelse i en brydningstid vil være ærgerligt. Omvendt er der ikke noget at sige til, hvis selvforståelsen er i spil og skal debatteres. Som organisation forsøger Bibliotekarforbundet at forholde sig til den bibliotekariske identitet – i en tid, hvor faget er under stor forandring – men mange af

opgaverne er vel de samme: håndtering og sortering af (mere og mere) viden på (flere og flere) forskellige platforme.

Forfatteren Leonora Christina Skov har i dette nummer af Bibliotekspressen et klart budskab til alle bibliotekarer og deres formidlingsrolle: Glem alt om at være objektiv!

Hun fortæller også, at nogle af de bedste minder fra hendes barndom stammer fra – biblioteket.

Bibliotekspressen vil fortsætte debatten om faget og dets fremtid – giv også din mening til kende på bibliotekspressen.dk. Redaktionen ønsker en god sommer, næste nummer af Bibliotekspressen udkommer 20. august.

Henrik Hermann
hermann@bf.dk